

تلاشی در سیر معرفتی پیش

- دانلود گام به گام تمام دروس
- دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه
- دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی
- دانلود نمونه سوالات امتحانی
- مشاوره کنکور
- فیلم های انگیزشی

آزمون‌های سراسری گاج

گلبه درست را انجام کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۲۰۰ دقیقه	تعداد سؤال: ۱۹۰
مدت پاسخگویی ویژه دیماه: ۲۲۰ دقیقه	تعداد سؤال ویژه دیماه: ۲۳۰

عنوانی مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی	مدت پاسخگویی ویژه دیماه
			از	تا		
۱	ریاضی و آمار ۳	۱۵	۱	۱۵	۴۰ دقیقه	۳۵ دقیقه
		۲۵	۱۶	۱۰		
		۳۵	۲۶	۱۰		
۲	اقتصاد	۴۵	۳۶	۱۰	۱۰ دقیقه	
		۶۰	۴۶	۱۵		
		۷۰	۶۱	۱۰		
۳	علوم و فنون ادبی ۳	۸۰	۷۱	۱۰	۳۰ دقیقه	۲۵ دقیقه
		۹۰	۸۱	۱۰		
		۱۰۰	۹۱	۱۰		
۴	جامعه‌شناسی ۳	۱۱۰	۱۰۱	۱۰	۳۰ دقیقه	۳۰ دقیقه
۵	زبان عربی (اختصاصی)	۱۳۰	۱۱۱	۲۰	۲۰ دقیقه	۲۰ دقیقه
		۱۴۰	۱۳۱	۱۰		
		۱۵۰	۱۴۱	۱۰		
۶	تاریخ ۳	۱۶۰	۱۵۱	۱۰	۲۵ دقیقه	۲۰ دقیقه
۷	جغرافیا ۳	۱۷۰	۱۶۱	۱۰	۲۵ دقیقه	۲۰ دقیقه
		۱۸۰	۱۷۱	۱۰		
		۱۹۰	۱۸۱	۱۰		
۸	فلسفه ۲	۲۰۰	۱۹۱	۱۰	۳۰ دقیقه	۳۰ دقیقه
		۲۱۰	۲۰۱	۱۰		
		۲۲۰	۲۱۱	۱۰		
۹	فلسفه ۱	۲۳۰	۲۲۱	۱۰	۱۰ دقیقه	۱۰ دقیقه
۱۰	روان‌شناسی	۲۴۰	۲۳۱	۱۰	۱۰ دقیقه	۱۰ دقیقه

آزمون‌های سراسری گاج

ویراستاران علمی	طراحان	دروس
ندا فرهختی - مریم ولی‌عابدینی سپیده پناهی - مینا نظری	محمد یگانه	ریاضیات
مریم پارسائیان - احمد منصوری	سید امیرحسین میراسکندری	اقتصاد
مریم پارسائیان	ملیحه گرجی	تاریخ
	ملیحه گرجی	جغرافیا
	آزیتا بیدفی	جامعه‌شناسی
	حیدر جلالی	فلسفه
	ابراهیم امینی	منطق
	نگار کاغذگران	روان‌شناسی
		فلسفه و منطق

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نبش بازارچه کتاب

تلفن: ۰۲۱-۴۴۲۰-۷۳۰۰

نشانی اینترنتی: www.gaj.ir

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعه‌ی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: سارا نظری - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: ساناز فلاحتی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - سپیده‌سادات شریفی - عاطفه دستخوش

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

طرح شکل: آرزو گلفر

حروف‌نگاران: پگاه روزبهانی - مینا عباسی - مهناز کاظمی - فرزانه رجبی - ربابه الطافی - حدیث فیض‌اللهی

دروزه‌گفت

$$P(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!} \Rightarrow P(6, 2) = \frac{6!}{(6-2)!} = \frac{6 \times 5 \times 4!}{4!} = 30$$

$$\binom{n}{r} = \frac{n!}{(n-r)! r!} = \frac{n!}{n! \times 1} = 1$$

بنابراین داریم:

$$P(6, 2) = 7x + 2 \binom{n}{r} \Rightarrow 30 = 7x + 2(1) \Rightarrow 30 - 2 = 7x$$

$$\Rightarrow 28 = 7x \Rightarrow x = \frac{28}{7} = 4 \Rightarrow x! = 4! = 24$$

۱ برای تشکیل گروه دو نفره یا بیشتر از بین پنج نفر، یک گروه ۳ نفره و یک گروه ۲ نفره خواهیم داشت:

$$\binom{5}{3} \binom{2}{2} = 10 \times 1 = 10$$

۳ از آن جا که ۳ مهره خارج می‌کنیم و می‌خواهیم فقط ۲ تایی آن‌ها سفید باشد، لزوماً یک مهره دیگر سیاه خواهد بود. یعنی ۲ مهره سفید و ۱ مهره سیاه خارج می‌شود:

$$\binom{5}{2} \binom{4}{1} = 10 \times 4 = 40$$

۱۱ برای سه سؤال اول انتخابی نداریم. اما از میان ۷ سؤال دیگر باید پنج سؤال را انتخاب کرد:

$$\binom{7}{5} = \frac{7!}{(7-5)! 5!} = \frac{7 \times 6 \times 5!}{2! 5!} = \frac{7 \times 6}{2} = 21$$

۱۲ برای آن‌که دو عضو در مجموعه انتخابی ما نباشند، کافیست آن دو عضو را کنار بگذاریم و از بین $(10-2)=8$ عضو باقی مانده ۵ عضو انتخاب کنیم:

$$\binom{8}{5} = \frac{8!}{(8-5)! 5!} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5!}{3! \times 5!} = \frac{8 \times 7 \times 6}{3 \times 2 \times 1} = 56$$

۲ برای آن‌که حداقل ۲ مرد در این گروه حضور داشته باشد باید حالات زیر را در نظر گرفت:

$$\binom{8}{2} \binom{4}{1} = 28 \times 4 = 112$$

الف) ۲ مرد و ۱ زن:

یا

$$\binom{8}{1} \binom{4}{2} = 8 \times 6 = 48$$

ب) ۱ مرد و ۲ زن:

یا

$$\binom{8}{0} \binom{4}{3} = 1 \times 4 = 4$$

پ) صفر مرد و ۳ زن:

یا

$$112 + 48 + 4 = 164$$

و تعداد کل حالات طبق اصل جمع برابر است با:

$$\text{محاسبات: } \binom{8}{2} = \frac{8!}{(8-2)! 2!} = \frac{8 \times 7 \times 6!}{6! \times 2 \times 1} = 28$$

$$\binom{4}{2} = \frac{4!}{(4-2)! 2!} = \frac{4 \times 3 \times 2!}{2! \times 2 \times 1} = 6$$

و همواره

$$\binom{n}{0} = 1, \binom{n}{n-1} = n \xrightarrow{\text{مثال}} \binom{4}{2} = 4$$

۳ ۸

ریاضیات

۴ ارقام زوج شامل ۰، ۲، ۴، ۶ و ۸ است پس:

$$\boxed{3} \times \boxed{5} \times \boxed{5} \times \boxed{5} \times \boxed{5} = 3 \times 5^4 = 3 \times 625 = 1875$$

↓ ارقام ۶، ۴ یا ۸

۲ حروف عبارت «باغ» را جدایی و به عنوان یک شیء در نظر می‌گیریم:

ب ا غ د ل ک ش

حال ۵ شیء داریم که جایگشت آن‌ها ۱۵ است. ضمناً حروف کلمه «باغ» خود به ۳! طریق جایگشت دارند. بنابراین تعداد کل حالات برابر است با: $5! \times 3! = 120 \times 6 = 720$ **۱** از اصل متمم استفاده می‌کنیم:

تعداد کل اعداد ساخته شده با ارقام ۰، ۳، ۴، ۵، ۶ و ۸:

$$\boxed{5} \times \boxed{6} \times \boxed{6} = 180$$

همه ارقام به جز صفر

تعداد اعداد مضرب ۵ با ارقام ۰، ۳، ۴، ۵، ۶ و ۸:

$$\begin{matrix} & \uparrow \\ \boxed{5} \times \boxed{6} \times \boxed{2} & = 60 \end{matrix}$$

همه ارقام به جز صفر

تعداد اعداد اعشاری که مضرب ۵ نباشند $= 180 - 60 = 120$ **۳** می‌دانیم $4! = 24$ است. پس:

$$(n-3)! = 4! \Rightarrow n-3 = 4 \Rightarrow n = 4+3 = 7$$

$$\begin{aligned} P(n, r) &= \frac{n!}{(n-r)!} \xrightarrow[r=2]{n=7} P(7, 2) = \frac{7!}{(7-2)!} \\ &= \frac{7!}{5!} = \frac{7 \times 6 \times 5!}{5!} = 42 \end{aligned}$$

۴ چون ترتیب رسیدن افراد اهمیت دارد، پس از فرمول ترتیب (جایگشت) یا (تبديل) استفاده می‌کنیم:

$$P(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!}$$

$$\Rightarrow P(9, 3) = \frac{9!}{(9-3)!} = \frac{9!}{6!} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6!}{6!} = 504$$

۶ برای رسم هر مثلث ۳ نقطه لازم است. پس کافی است ۳ نقطه از بین ۱۴ نقطه انتخاب کنیم:

$$\binom{14}{3} = \frac{14!}{(14-3)! 3!} = \frac{14 \times 13 \times 12 \times 11!}{11! \times 3 \times 2 \times 1} = 364$$

$$C(n+r, r) = \frac{(n+r)!}{(n+r-r)! r!} = \frac{(n+r)!}{n! r!}$$

$$P(n+r, r) = \frac{(n+r)!}{(n+r-r)!} = \frac{(n+r)!}{n!}$$

$$\Rightarrow \frac{(n+r)!}{n! r!} = \frac{(n+r)!}{n!} \Rightarrow \frac{(n+r)(n+r-1)\dots(n+1)}{r!} = \frac{(n+r)!}{r!}$$

$$\Rightarrow n+r = 24 \Rightarrow n = 24 - r \Rightarrow n = 20$$

۳ ۷

تلاش برای درستی موافق

۲۱ ابدا ضابطه تابع f را می‌نویسیم:

$$f(x) = \frac{x^3}{2} + 3$$

$$\left. \begin{array}{l} f(3) = \frac{(3)^3}{2} + 3 = \frac{27}{2} + 3 = \frac{33}{2} \\ f(5) = \frac{(5)^3}{2} + 3 = \frac{125}{2} + 3 = \frac{131}{2} \end{array} \right\}$$

$$\Rightarrow f(3) - f(5) = \frac{33}{2} - \frac{131}{2} = -\frac{98}{2} = -49$$

۲۲ است. $B = \{3\}$ و $A = \{a\}$, $f(x) = 1 + \sqrt{2x+1}$ پس: $f(a) = 3$

$$f(a) = 1 + \sqrt{2a+1} = 3 \Rightarrow \sqrt{2a+1} = 3 - 1$$

$$\Rightarrow \sqrt{2a+1} = 2 \quad \text{طرفین به توان ۲} \Rightarrow 2a+1 = 4 \Rightarrow 2a = 3 \Rightarrow a = \frac{3}{2} = 1.5$$

۲۳

$$f(x) = \sqrt{x^3 - 2x + 8}$$

$$f(1+\sqrt{2}) = \sqrt{(1+\sqrt{2})^3 - 2(1+\sqrt{2}) + 8}$$

$$= \sqrt{1+2\sqrt{2}+2-2-2\sqrt{2}+8} = \sqrt{9} = 3$$

$$f(4) = \sqrt{(4)^3 - 2(4) + 8} = \sqrt{64-8+8} = \sqrt{64} = 8$$

$$\Rightarrow f(1+\sqrt{2}) - f(4) = 3 - 8 = -5$$

برد تابع همان مؤلفه دوم است. پس: ۲۴

$$2^{a-3} = 4 \Rightarrow a-3 = 2 \Rightarrow a = 2+3 \Rightarrow a = 5$$

$$g = \{(2, a-1), (-2, -3), (4, a)\}$$

$$\underline{a=5} \rightarrow g = \{(2, 4), (-2, -3), (4, 5)\}$$

$$\Rightarrow \frac{3g(2)}{g(4)} = \frac{3(4)}{5} = \frac{12}{5} = 2.4$$

۲۵

x	1	2	3	4	5
y	0	3	8	15	24

با توجه به جدول، ضابطه تابع به صورت $f(x) = x^3 - 1$ است. پس:

$$f(\frac{1}{2}) = (\frac{1}{2})^3 - 1 = \frac{1}{8} - 1 = -\frac{7}{8}$$

$$f(\frac{1}{4}) = (\frac{1}{4})^3 - 1 = \frac{1}{64} - 1 = -\frac{63}{64} \Rightarrow 4f(\frac{1}{4}) = 4(-\frac{63}{64}) = -\frac{63}{16}$$

$$\Rightarrow f(\frac{1}{2}) + 4f(\frac{1}{4}) = -\frac{7}{8} - \frac{63}{16} = -\frac{14}{16} - \frac{63}{16} = -\frac{77}{16} = -4.8125$$

۲۶

اساس استدلال (قیاس) استثنایی به صورت $((p \Rightarrow q) \wedge p) \Rightarrow q$ است.

$$1) p \rightarrow q$$

$$2) p$$

$$\therefore q$$

۱۴ از آنجاکه فرد مشخصی از گروه اساتید مدیریت انتخاب شده

است، پس ۳ نفر دیگر هیئت را از بین مجموع $(15-1+5+4=15)$ نفر انتخاب می‌کنیم:

$$\binom{15}{3} = \frac{15!}{(15-3)!3!} = \frac{15 \times 14 \times 13 \times 12!}{12! \times 3 \times 2 \times 1} = 455$$

۱۵ تعداد برآمدها (فضای نمونه‌ای) پرتاپ n سکه برابر 2^n است. پس:

$$2^3 \times 6^3 = 4 \times 216 = 864$$

۱۶

$$f(x) = -2x^2 - 3x + a$$

$$f(-2) = -1 \Rightarrow -1 = -2(-2)^2 - 3(-2) + a$$

$$\Rightarrow -1 = -8 + 6 + a \Rightarrow -1 + 2 = a \Rightarrow a = 1$$

$$\underline{a=1} \Rightarrow f(x) = -2x^2 - 3x + 1$$

$$f(-1) = -2(-1)^2 - 3(-1) + 1 = -2 + 3 + 1 = 2$$

۱۷ در مجموعه‌ای از زوج مرتب‌ها اگر مؤلفه‌های اول پکسان

باشند، الزاماً مؤلفه‌های دوم نیز باید یکسان باشند:

$$\begin{cases} (-3, n^2 - n) \\ (-3, 2) \end{cases} \Rightarrow n^2 - n = 2 \Rightarrow n^2 - n - 2 = 0$$

$$\Rightarrow (n-2)(n+1) = 0$$

$$\begin{cases} n-2 = 0 \\ n+1 = 0 \end{cases} \Rightarrow n = 2$$

اگر $n = 2$ باشد: $f = \{(-3, 2), (2, -7), (2, 5), (-1, 5)\}$ از آنجاکه دو زوج مرتب با مؤلفه اول ۲ موجود است، پس $n = 2$ غیرقابل قبول است. زیرا در این صورت رابطه داده شده دیگر تابع خواهد بود.۱۸ ۱۸ تابعی شامل مؤلفه‌های اول از A و مؤلفه دوم از B مدنظر باشد: $n = -1$

$$f = \{(-3, 2), (2, -7), (-3, 2), (-1, 5), (-1, 5)\}$$

$$f = \{(-3, 2), (2, -7), (-1, 5)\}$$

پس $n = -1$ قابل قبول است.۱۹ ۱۹ نموداری معرف تابع است که هر خط موازی محور y ، نمودار

را در بیشتر از یک نقطه قطع نکند. با توجه به این نکته فقط نمودار داده شده در گزینه (۳) می‌تواند نمودار یک تابع باشد.

۲۰ ۲۰ بنابراین رابطه f دارای پنج عضو است.۲۱ ۲۱ نموداری معرف تابع است که هر خط موازی محور y ، نمودار

را در بیشتر از یک نقطه قطع نکند. با توجه به این نکته فقط نمودار داده شده

در گزینه (۳) می‌تواند نمودار یک تابع باشد.

۲۱

$$f = \{(1, -2), (2, 3), (3, -4), (4, 5)\}$$

$$g = \{(1, 2), (2, 4), (3, -6), (5, -10)\}$$

$$f(1) = -2, g(3) = -6, f(3) = -4$$

$$\Rightarrow \frac{4f(1)-g(3)}{3f(3)} = \frac{4(-2)-(-6)}{3(-4)} = \frac{-8+6}{-12} = \frac{-2}{-12} = \frac{1}{6}$$

۲۹ برای هر عدد طبیعی $x \in \mathbb{N}$ (نادرستی گزینه (۳)) مجموع

معکوس دو عدد متولی یعنی $\frac{1}{x+1} + \frac{1}{x}$ (نادرستی گزینه (۱)) همواره بزرگ‌تر یا مساوی ۲ (۲) است (نادرستی گزینه (۴)). پس گزینه (۲) صحیح است:

$$x|x \in \mathbb{N}, \frac{1}{x} + \frac{1}{x+1} \geq 2$$

: a و b اعدادی مثبت و c عددي منفي است:

درست است. $a < b \rightarrow a+c < b+c$ (الف)

$$4 < 5 \rightarrow 4 + (-3) < 5 + (-3) \Rightarrow 1 < 2 \quad (مثال)$$

نادرست است. (ب)

$$\text{nادرست است. } 4 < 5 \Rightarrow 4 \times (-3) < 5 \times (-3) \Rightarrow -12 < -15 \quad (مثال)$$

نادرست است. $\frac{a}{c} < \frac{b}{c} \quad (ج)$

$$\text{nادرست است. } -\frac{4}{3} < -\frac{5}{3} \quad (مثال)$$

درست است. $a - c < b - c$

$$\text{درست است. } 7 < 8 \rightarrow 4 - (-3) < 5 - (-3) \Rightarrow 7 < 8 \quad (مثال)$$

درست است. $ac^2 < bc^2 \quad (ه)$

$$\text{بنابراین } 3 \text{ رابطه از ۵ رابطه داده شده صحیح است. } 4 < 5 < 5(-3)^2 < 4(-3)^2 \Rightarrow 36 < 45 \quad (مثال)$$

بنابراین ۳ رابطه از ۵ رابطه داده شده صحیح است.

۲۱ مراحل سه و پنج دارای اشکال است. در مرحله سوم از آن جا که مقدار x را نمی‌دانیم، نمی‌توانیم طرفین را بر x تقسیم کنیم. در مرحله پنجم

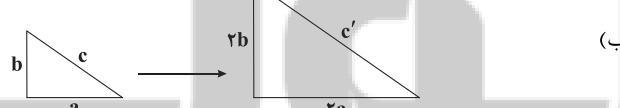
(با فرض درستی مراحل قبل) مقدار x برای $\frac{1}{5}$ خواهد بود.

۴ ۲۲

$$S = xy \rightarrow \text{طول و عرض ۲ برابر} \rightarrow S_{\text{جدید}} = (2x)(2y) = 4xy \quad (\text{الف})$$

$$\Rightarrow S_{\text{جدید}} = 4S_{\text{قدیم}} \quad (\text{قدیم})$$

عبارت «الف» نادرست است.

$$c^2 = a^2 + b^2 \quad (\text{فیثاغورس})$$

$$c^2 = (2a)^2 + (2b)^2 \Rightarrow c^2 = 4a^2 + 4b^2 \quad (\text{در مثلث جدید})$$

$$\Rightarrow c^2 = 4(a^2 + b^2) \Rightarrow c' = \sqrt{4(a^2 + b^2)} = 2\sqrt{a^2 + b^2}$$

عبارت «ب» درست است.

۲۳ اگر قیمت خرید x و قیمت فروش y و سود فروش ۱۰٪ خرد

$$\text{باشد، یعنی } x = \frac{1}{10}y + x, \text{ پس:}$$

$$y - x = \frac{1}{10}y \quad (\text{sod})$$

۱ ۳۴

$$x > y \Rightarrow (-1)^x > (-1)^y \quad (\text{الف})$$

این نامساوی همواره صحیح نیست. به مثال زیر دقت کنید:

$$5 > 4 \Rightarrow (-1)^5 > (-1)^4 \Rightarrow -1 > 1$$

$$(ب) \Rightarrow a < 1 \Rightarrow \sqrt{a} > a$$

۲۷ بررسی عبارت‌ها:

(الف)

اگر اتومبیل بنزین داشته باشد آن‌گاه روشن می‌شود

اتومبیل روشن می‌شود

.. اتومبیل بنزین داشته است.

روش این استدلال نادرست است. (مغالطه است)

(ب)

اگر باران ببارد آن‌گاه زمین خیس می‌شود.

زمین خیس شده است.

.. باران باریده است.

روش این استدلال نیز نادرست است. (مغالطه است)

(ج)

اگر x عددي منفي باشد آن‌گاه $\frac{1}{x}$ مقداری مثبت است.

$\frac{1}{x}$ عددي منفي است.

عدد $\frac{1}{x}$ عددي مثبت است.

این استدلال درست است. (قیاس استثنایی)

(د)

اگر علی خوب تمرین نکند آن‌گاه قهرمان مسابقات نمی‌شود.

علی قهرمان مسابقات نشده است.

.. علی خوب تمرین نکرده است.

این روشن استدلال نیز نادرست است. (مغالطه است)

قیاس استثنایی به صورت زیر است:

$$1) p \Rightarrow q$$

$$2) p$$

$\therefore q$

بنابراین فقط نتیجه‌گیری و روشن یکی از استدلال‌های داده شده درست است.

چون ذکر شده است که یک قیاس استثنایی پس عبارت آمده

در مقدمه ۲ باید p (مقدمه) در مقدمه ۱ باشد و نتیجه همان q (تالی) در

مقدمه ۱ خواهد بود. بنابراین عبارت مقدمه ۱ به صورت زیر خواهد بود:

اگر پیاده به مدرسه بروم آن‌گاه با تأخیر به مدرسه نمی‌رسم.

۲۸

تلاش در موفقیت

۴۱ (الف) تصمیم برای داشتن حجم بیشتری از چیزی برابر است با کاهش تولیدات دیگر.

(ب) هزینه درفته چون در زمانی غیر از زمان تصمیم‌گیری رخ داده، نباید بر روی تصمیمات ما اثرگذار باشد.

(ج) کارایی زمانی است که با منابع موجود حتی یک عدد کالای دیگر هم نتوانیم تولید کنیم.

(د) منابع طی ۳ حالت میان تولید دو کالا پخش می‌شوند:

۱- تولید کالای اول ۲- تولید کالای دوم

۳- تولید هر دو کالا

۴۲ (الف) حرکت از زیر منحنی (ناکارایی) به سمت نقاط روی

منحنی (کارایی) نشان از تلاش برای به دست آوردن کارایی دارد.

(ب) هر چقدر به یک محور نزدیک‌تر باشیم، تولید آن کالا بیشتر است. در این سؤال نقطه **C** به گندم نزدیک‌تر است، پس در این نقطه، تولید گندم بیشتر از تولید جو است.

(ج) نقاط خارج از منحنی (در اینجا **D**) نقاط غیرقابل دستیابی با فرض ثبات منابع هستند.

(د) در محل برخورد منحنی با هر محور، تولید آن کالا به حداقل خود می‌رسد. در اینجا نقطه **E** محل برخورد منحنی با محور «جو» است. پس در این نقطه تولید جو به حداقل خود می‌رسد.

۴۳ اصل پنجم تصمیم‌گیری درست و منطقی مربوط به مقایسه میان منافع و هزینه‌ها است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اصل دوم: منابع کمیاب خود را شناسایی کنید.

(۲) اصل سوم: قید بودجه خود را رسم کنید.

(۳) اصل چهارم: هزینه‌های دررفته را فراموش کنید.

۴۴ (الف) بدء - بستان به این معناست که چیزی را بگیری (مثل بول) و چیزی را ما به ازای آن (مثل کالا) رها کنی.

(ب) برای حرکت از ناکارایی به کارایی باید در منابعی که به وسیله آن تولید می‌کنیم، افزایش ایجاد شود تا بتوانیم به نقاط روی منحنی برسیم.

۴۵ بررسی عبارت‌های نادرست:

(ج) خوشبینی زیاد درباره درآمد آینده و پس انداز کمتر برای نیازهای آتی، نشان از اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن دارد.

(د) مقایسه منافع و هزینه‌ها بخشی از تصمیم‌گیری منطقی است اما بهترین رویکرد به نوع تصمیم شما بستگی دارد.

علوم و فنون ادبی

۴۶ اولین کسی که در ایران به نوشنامه نمایش نامه فارسی پرداخت، میرزا آقا تبریزی بود که چند نمایش نامه کوتاه تألیف کرد.

۴۷ فرخی یزدی از شاعران شاخص این دوره است که او را به سبب آزادی خواهی، به زندان انداختند. تحت تأثیر شاعران گذشته، به ویژه مسعود

سعد و سعدی بود. آشنایی با سعدی، طبع فرخی را شکوفا ساخت. در دوره هفتم مجلس، نماینده مردم یزد شد؛ ولی دست از اندیشه‌های پرشور

آزادی خواهانه و وطن‌دوستانه برداشت و در نهایت جانش را در راه آزادی فدا کرد. بیت زیر سرآغاز یکی از سرودهای اوست:

آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی»

این تساوی همواره صحیح است. به مثال زیر دقت کنید:

$$0 < a = \frac{1}{4} < 1 \Rightarrow \sqrt{\frac{1}{4}} > \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{1}{2} > \frac{1}{4}$$

$$x < 0 \Rightarrow |x| = -x$$

$$-2 = -(-2)$$

$$\sqrt{x^3 + y^3} = \sqrt{x^3} + \sqrt{y^3} \quad (d)$$

این تساوی همواره صحیح است.

$$\sqrt{A+B} \neq \sqrt{A} + \sqrt{B}$$

به مثال زیر دقت کنید:

$$\sqrt{25} = \sqrt{9+16} = \sqrt{9} + \sqrt{16} \Rightarrow 5 \neq 3+4$$

$$s = \text{تعداد لیوان‌های وارونه}$$

$$s = 4 = \text{وضعیت فعلی}$$

$$s = 0 = \text{وضعیت مطلوب}$$

۲ ۳۵

حالاتی ممکن در هر حرکت مجاز:

$$s = 3 \Rightarrow \text{سه لیوان را درست کنیم}$$

$$s = 4 \Rightarrow \text{سه لیوان را وارونه کنیم}$$

$$s = 1 \Rightarrow \text{یک لیوان را درست و دو لیوان را وارونه کنیم}$$

$$s = 0 \Rightarrow \text{دو لیوان را درست و یک لیوان را وارونه کنیم}$$

برای آن که از وضعیت $s=4$ به $s=0$ برسیم، ابتدا حرکت شماره (4) را انجام می‌دهیم که در این حالت به $s=3$ می‌رسیم و سپس حرکت شماره (1) را انجام می‌دهیم و به $s=0$ می‌رسیم. پس حداقل به 2 حرکت نیاز است.

اقتصاد

۳۶ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تنها گزینه دوم (بهترین گزینه بعدی) شامل هزینه فرصت می‌شود.

(۲) منافع از دست رفته ناشی از انتخاب غلط مربوط به هزینه درفته است.

(۳) هزینه‌هایی که برای تولید متحمل می‌شویم، شامل هزینه فرصت و هزینه تولید است.

۳۷ از هر محوری که دور می‌شویم، حجم تولید آن محور کاهش

یافته و با نزدیک شدن به محور دیگر حجم تولیدات آن محور افزایش می‌یابد.

به عنوان مثال با حرکت از **B** به **A** از محور لوبيا دور می‌شویم و تولید لوبيا کم

می‌شود و در مقابل به نزدیک می‌شویم و حجم تولید نخود، بیشتر می‌شود.

۳۸ (الف) کمیابی منابع و این‌که منابع در دسترس انسان محدود

هستند، موجب می‌شود که ما مجبور شویم میان گزینه‌های مختلف انتخاب کنیم.

(ب) انسان عصای جادویی ندارد که تکان دهد و منابع خلق شوند.

(ج) الگو نمایشی ساده از واقعیتی پیچیده است، مثل نقشه.

(د) مرز امکانات تولید مرزی است میان آن چه که با منابع موجود می‌توانیم تولید

کنیم و آن چه نمی‌توانیم. این مرز حداقل تولید با منابع در دسترس را نشان می‌دهد.

۳۹ در جوامعی که ناهار مجانية به دانش‌آموزان داده می‌شود، هزینه فرصت این انتخاب پذیرفته شده است. هزینه فرصت این انتخاب شامل

مواردی است که می‌توانسته با این منابع تولید شود.

۴۰ بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) در برخی نقاط مقدار شیری که می‌توان خرید، دو برابر مقدار پنیر است.

در واقع ما بهزاری هر عدد پنیر که بخواهیم بیشتر مصرف کنیم باید دو عدد

شیر کمتر مصرف کنیم.

(د) حرکت بر روی منحنی یا خط بودجه، مساوی است با خرج کردن تمام

بودجه خود.

۶۰ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه^(۳): مستفعل مفعول
مستفعل فعل (= مفعول فاعلات مفاعیل فعل)

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) مفعول مفاعیل فعل (مستفعل مستفعل مستفعل فعل)

(۲) مفعول مفاعیل // مفعول مفاعیل (مستفعل مفعول // مستفعل مفعول)

(۴) مستفعل فعولن // مستفعل فاعلاتن (مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن)

۶۱ شعر غنایی با دو شاعر مشهور، روکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت.

۶۲ «درخت آسوریک» از نمونه قطعات شعری زبان پهلوی است که میان اندرزنامه‌های منتشر جای دارد.

۶۳ یعقوب لیث صفاری برای ایجاد حکومت و دولت مستقل ایرانی و برانداختن یا تضعیف حکومت بغداد دست به کار شد تا عظمت و اقتدار ایران را به آن بازگرداند. وی نه با زبان عربی آشنا شد و نه اجازه داد تا این زبان در دستگاه حکومت او به کار رود؛ به همین سبب، زبان فارسی دری را - که خود می‌فهمید و با آن سخن می‌گفت - زبان رسمی قلمرو خود اعلام کرد.

۶۴ در متن «را» مفعولی به کار نرفته.

۶۵ عبارت سؤال، بخشی از کتاب «شاهنامه ابونصری» است که حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد.

۶۶ زبان پارتی، در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است. این زبان در شمال و شمال شرقی ایران متدالوی بوده است.

۶۷ در این گزینه میان «تنگ» (یک لنگه از بار) و «تنگ» (متضاد، فراخ) جناس تمام وجود دارد اما در سایر گزینه‌ها تکرار «تنگ» موجب پدید آمدن واژه‌آرایی شده است.

۶۸ تکرار ۱۰ باره صامت «ر» و تکرار ۶ باره صامت «س» و تکرار ۷ باره صامت «د» آرایه واج‌آرایی را در این گزینه برجسته‌تر از سایر گزینه‌ها کرده است.

۶۹ مفهوم گزینه^(۱): شور عاشقانه

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: ناپایداری و بی اعتباری وجود انسان

۷۰ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه^(۴): بی درمان بودن درد عشق

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) درطلبی عاشقان

(۲) ضرورت تسليم در مواجهه با مشکلات حل نشدنی / تقديرگرایي

(۳) سارگاری با درد و پرهیز از درمان / درطلبی عاشقانه

۷۱ تشییه یار به ماه - یار به سرو - سرا به گردون - کنار(آغوش) به بستان [۴] مورد]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) خوشید روى - یاقوت لب [۲] مورد]

(۲) دل به شکر - ماه رخ [۲] مورد]

(۳) سلسلة زلف [۱] مورد]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شب زلف

(۲) درخت قامت

(۴) خواب غفلت - مهد زمین

۴۸ ایرج میرزا در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان، مهارت بسیار داشت. در طنز، هجو و هزل چیزهای داشت. در شعر وی اگر چه اندیشه‌های نوگرایانه وجود دارد، ولی جایگاه خانوادگی (از نوادگان فتحعلی شاه قاجار) و تفکرات شخصی او، منبع از آن می‌شود که وی در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار گیرد.

۴۹ عبارت سؤال، نوشتۀ قائم مقام فراهانی نگارنده «منشآت» است.

۵۰ «فتحعلی خان صبای کاشانی» از شاعرانی است که در قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلحوقی گرایش داشت.

۵۱ عبارت سؤال، معروف «سید محمد رضا میرزا عشقی» سراینده نمایشنامه منظوم «ایده‌آل» یا «سه تابلوی مریم» است.

تطییع بیت سؤال:

دو	ش	م	ب	ز	ج	ا	ز	ت	ق	ر	م	د
-	-	-	ع	ل	ل	-	ل	ل	ل	-	ل	-
بی	ع	مش	ک	ن	گا	د	آز	دی	ل	-	ل	-
-	-	-	ل	ل	ل	-	-	-	ل	ل	ل	-
فع	مفعولن	فاعلاتن	مفعولن									

۵۲ وزن بیت گزینه^(۱): مستفعل مستفعل مستفعل (= مفعول مفعایل مفعایل فعل)

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مستفعل مستفعل مستفعل مستف (= مفعول مفعایل مفعایل مفعایل فعل)

۵۴ وزن بیت گزینه^(۲): فعلاتن مفاعلن فعلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) فعلاتن فعلاتن فعلن

۲) فعلون فعلون فعلون فعل

۳) فعلات فعلات فعلات فعلات

۵۶ وزن بیت گزینه^(۳): مفاعلن فعلاتن // مفاعلن فعلاتن

وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن

۵۷ وزن بیت گزینه^(۳) را می‌توان به دو صورت همسان (مستفعل مستفعل مستغل مستف) و ناهمسان (مفعول مفاعیل فعلون) رکن‌بندی کرد.

۵۸ وزن بیت گزینه^(۳): مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن (= مستفعل مفاعل مستفعل فعل)

۵۹ وزن سایر گزینه‌ها:

۱) مفعولن فعلون فعلون (= مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن)

۲) مفعول مفاعیل فاعلات فاعلات

۴) مستفعل مستفعل مستغل مستف (= مفعول مفاعیل مفعایل فعلون)

۶۰ وزن بیت گزینه^(۱): مستفعل فاعلات مستف (= مفعول فاعلات مفاعلن فعلن)

۶۱ وزن مشترک سایر گزینه‌ها: مفاعلن فعلات مفاعلن فعلن (= مفعول مفاعیل فاعلات مفاعلن فعلن)

۸۳ الف) دیدگاه متفکران مسلمان است \leftarrow معتقدند دانش

عمومی دانش غیرموقع و نامعتبر نیست، بلکه کم و بیش در آن، دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد. دانش علمی امکان اعتباریابی بیشتری دارد و ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از آن را دارد.

ب) این نمودار مربوط به رابطه علوم انسانی و علوم اجتماعی و موضوعات آن‌هاست. موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی خود بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شوند ولی برخی علوم انسانی در زمرة علوم اجتماعی نیستند.

۸۴ علوم انسانی و اجتماعی بومی \leftarrow به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگوید.

طرح یک مسئله خاص \leftarrow دانش علمی

روان‌شناسی \leftarrow در گروه علوم انسانی است ولی جزء علوم اجتماعی نیست. قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند که شامل همه موجودات می‌شود و مخصوصاً موجودات طبیعی یا انسانی و اجتماعی نیست \leftarrow متفاوتیزیک

۸۵ داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها توسط علوم اجتماعی \leftarrow فراهم آمدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان

یادگیری آن از بدو تولد آغاز می‌شود و تا پایان عمر ادامه دارد \leftarrow دانش عمومی
دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد \leftarrow تعارض در ذخیره دانشی جوامع

۸۶ م موضوعات متفاوت علوم انسانی و علوم اجتماعی \leftarrow کنش‌های انسان به کنش‌های اجتماعی او فروکاسته نمی‌شود.

جلوگیری از ورود دانش عمومی به قلمرو دانش علمی \leftarrow حفظ هویت دانش علمی

مطالعه علمی اجتماعات \leftarrow شکل‌گیری علوم اجتماعی \leftarrow شناخت کنش با فهم هدف و معنای آن، امکان‌بزیر است.

۸۷ م موضوعات متفاوت علوم انسانی و علوم اجتماعی \leftarrow کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی فرو نمی‌کاهد و وجود انسان را به بعد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد.
نسبت میان علوم انسانی و علوم اجتماعی \leftarrow موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است.

پیش‌بینی در علوم اجتماعی به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

۸۸ م علوم اجتماعی به دانش‌ها گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوه زندگی ما و هم‌چنین اثربازی آن‌ها از کنش‌ها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کنند.

علوم ابزاری (علوم طبیعی) با شناخت طبیعت و قوانین آن، به انسان قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آن‌ها را می‌دهند و به انسان در استفاده از طبیعت کمک می‌کنند.

۸۹ م علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارد و فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

نکته: با توجه به متن صورت سؤال، داوری درباره عملکرد علوم ابزاری است.

۷۳ مشبه: خود / مشبه به: اشترا / وجه شباهت: نشخوار کردن / ادات: چو

مشبه: خود / مشبه به: اشترا / وجه شباهت: کف برآوردن / ادات: چون

۷۴ تشبيه فشرده: تیر مزگان

تشبيه گسترده: زخم پیکان چون شبین گل دل نشین بود

۷۵ مفهوم بیت گزینه (۳): شادخواری و خوش باشی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) آسمانی بودن معشوق

(۲) رواج روحیه عرفانی

(۴) غم‌گرایی

۷۶ با توجه به کاربرد واگان عربی و کمرنگ بودن ویژگی‌های زبانی دوره خراسانی گزینه (۳) مناسب‌تر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کاربرد «ایدون»

(۲) کاربرد «مر»

(۴) کاربرد «ایدر» و «همی»

عبارت سؤال، برگرفته از «ظفرنامه شامي» است.

۷۷ ملاحسین واعظ کاشفی کلیله و دمنه را به انشای دوره خود

بازگرداند و آن را «انوار سپاهیلی» نامید.

۷۹ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): کمال بخشی

عشق به عاشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) تأثیر دعا و تضرع سحرگاهی

(۲) ارزش‌بخشی همنشینی با اهل معنی و عارفان حقیقی

(۴) رشد و شکوفایی اهل فضل در غربت

۸۰ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): وحدت وجود / تجلی خداوند در پدیده‌ها

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) دستیابی عاشقان به بینش صحیح / بصیرت، کلید کمال است.

(۲) عشق در سرشت همه موجودات آمیخته شده است.

(۴) بهره‌وری از حدائق‌ها

جامعه‌شناسی

۸۱ بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) رویکردی که علومی مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی می‌دانستند،

در نیمه دوم قرن بیستم با چالش‌های متعددی مواجه شد.

ج) رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت از فواید علوم طبیعی است.

۸۲ ۱ دانشی که دغدغه کشف واقعیت داشته باشد \leftarrow علوم اجتماعی و انسانی بومی

علم نجوم ستارگان و سیاره‌ها را مطالعه می‌کند \leftarrow علوم طبیعی

هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح شود، زمینه برای پیدایش و رشد

آن فراهم می‌گردد \leftarrow دانش علمی

موضوع آن، شناسایی قوانین کلی موجودات است که شامل همه موجودات است

\leftarrow فلسفه (متافیزیک)

۱ بخش‌هایی که امکان تغییر بیشتری دارند، تأثیرات حیاتی و اساسی بر جهان اجتماعی ندارند.

جهان اجتماعی (دینی گسترده‌ما) بیشتر شبیه یک بازی گروهی است. در بازی گروهی، افراد مختلفی عضوند که نقش آن‌ها توسعه همه اعضا تعريف می‌پذیرفته می‌شود. در بازی گروهی، بازیکنان، داوران و تماشاگران قواعد بازی را می‌دانند.

۱ خانواده، امنیت، صلح و احترام به قانون ← پدیده‌های اجتماعی و اعتباری

مجموعه‌های بزرگ (جهان) ← جهان اجتماعی اسلام، جهان غرب، جهان طبیعت نظام ← ارزش اجتماعی (ذهنی و کلان) هنجارها و نمادها (لایه‌های سطحی) می‌توانند حذف شوند و با حذف آن‌ها جهان اجتماعی تداوم دارد.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) فرهنگ‌هایی که عقاید و ارزش‌های آن‌ها مربوط به قوم و منطقه خاصی است، اگر نگاه سلطه‌جویانه داشته باشند، می‌توانند از محدوده قومی خود فراتر روند.

ج) آزادی همواره با دو پرسش همراه است ← آزادی از چه؟ و آزادی برای چه؟

۴ عدالت ← از پایمال شدن حقوق انسان‌ها و تفرقه میان جوامع جلوگیری می‌کند.

در صورت عدم وجود آن، زمینه ظلم بر انسان فراهم می‌گردد ← آزادی مسئولیت و تعهد ← زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان شمول را فراهم می‌کند.

به مسئله و نیاز رشد جمعیت کره زمین و کمبود منابع با تولید محصولات ترا ریخته پاسخ داده است ← عقلانیت

۳ اشتراک فرهنگ مسیحیت و فرهنگ ژاپن ← تداوم تاریخی بالا افتراق فرهنگ اسلام و فرهنگ اینکاها ← تداوم تاریخی بالا و گستره جغرافیایی وسیع فرهنگ اسلام

اشتراک فرهنگ صهیونیسم و فرهنگ سرمایه‌داری ← فرهنگ سلطه و استکبار

۱ **۱۰۴** عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری است ← فرهنگ حق

قویل تفاوت‌ها و محترم شمردن آن‌ها، اهمیت بسیاری دارد ← فرهنگ جهانی انسان محکوم به سرنوشتی محتمول است ← فرهنگ جبرگرا

نژاد خاصی را مورد توجه قرار می‌دهد و با رویکرد دنیوی خود، دیگران را در خدمت به آن نژاد به کار می‌گیرد ← فرهنگ صهیونیسم

۳ **۱۰۵** (الف) فرهنگ سلطه (دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای با نگاه جهانی)

ب) دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای بدون نگاه سلطه‌جویانه

ج) فرهنگ اسلام و فرهنگ مسیحیت آزادی همواره رهایی از یک امر برای رسیدن به امر دیگر است.

فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نیستند، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

ایجاد زمینه نفوذ سلطه‌گران نتیجه عدم وجود مسئولیت و تعهد است.

چگونه فرهنگ به پرسش‌های همیشگی بشر درباره معنای مرگ و زندگی پاسخ می‌دهد؟ ← عقلانیت سطح یک

۳ رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر ← راهکار حل تعارض بین دانش علمی و دانش عمومی

یکی از فواید علوم اجتماعی ← با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

۴ بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) پدیده‌های تکوینی را انسان‌ها ایجاد نمی‌کنند ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند.

د) جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد، فرهنگ از طریق وراثت از نسلی به نسل دیگر منتقل نمی‌شود.

۱ نوع آگاهی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد ← آگاهی مشترک و عمومی

خرده‌فرهنگ محتکران و متکدیان ← ضدفرهنگ

تفسیر انسان از زندگی و مرگ و باور او نسبت به اصل جهان ← عمیق ترین پدیده‌های اجتماعی

برای دانش‌دیدن باید به مدرسه رفت ← هنجار نهاد تعلیم و تربیت

۴ از جنس وسیله و روش ← هنجار اجتماعی کنش اجتماعی ← خردترین پدیده اجتماعی وجود حاضر غایب ← کنش فردی

ارزش‌های اجتماعی ← عدالت، امنیت و آزادی

۳ علاقه به نوشتن کتاب خاص ← ذهنی و خرد آزادی بیان ← کلان و ذهنی

پاسخ سلام فرد سلام‌کننده ← عینی و خرد تصور جهانی بدون جنگ ← نامحسوس و کلان

۳ ارتباط اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی ← نهاد اجتماعی

تفاوت برخی از هنجارها و نمادها به تغییر در لایه‌های عمیق منجر شود ← تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی

خریداری نفت از کشورهای نفت‌خیز به ارزان‌ترین قیمت پیامد مفقود بودن بعد ذهنی و معنایی نفت

۴ (الف) شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراء طبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را درگزون می‌سازد.

ب) عقیده نسبت به نهاد خانواده ← خانواده برای تداوم نسل ضروری است. ج) هنجار خانواده ← برای تشکیل خانواده باید ازدواج کرد.

۳ وضع قواعد خاص برای مقابله با زلزله ← ارتباط پدیده‌های طبیعی با زندگی اجتماعی و ورود آن‌ها به جهان اجتماعی

تقسیم‌بندی پدیده‌های اجتماعی به خرد و کلان ← اثرگذاری کنش بر پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان

بعد معنایی و ذهنی پدیده‌های اجتماعی در جهان اجتماعی اهمیت بسیاری دارد.

۲ ویژگی مشترک تمامی پدیده‌های اجتماعی ← هیچ یک قادر معنا نیستند.

تصادیق فرهنگ ← نگرش به عالم و آدم ویژگی مشترک سیاست، اقتصاد، خانواده و تعلیم و تربیت ← نهادهای اجتماعی

بازار ارزهای بین‌المللی (فارکس) ← کلان و عینی

۱۱۳ ترجمه کلمات مهم: **الناس كُلُّهُمْ**: مردم همگی / **في خلقهم**: در خلقت‌شان، در آفرینش‌شان / **سواء**: یکسان، برابر / **سلوکهم**: رفتارشان
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «به طور کلی» نادرست است، ضمیرهای «هم» در «**خلقهم** و **سلوکهم**» ترجمه نشده است.

(۲) «في خلقهم» در خلقت‌شان نادرست ترجمه شده است، «**سواء**» صفت نیست، «**سلوک**» مفرد است.
(۳) ضمیرهای «هم» ترجمه نشده است.

۱۱۴ ترجمه کلمات مهم: **إن: قطعاً، بيـشك / من الحماقة: حماقة**
است / **أن يحاول: كـه تلاـشـكـنـد / لإرضـاء: بـراـيـخـشـنـوـدـسـاخـتـنـ** / **هذه غـايـةـ لـاـ**
ـثـدـرـكـ: اـيـنـ هـدـفـيـ اـسـتـ كـه دـسـتـ يـافـتـهـ نـمـيـ شـوـدـ

بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) «اگر» معادلی ندارد، «إـرـضـاءـ: خـشـنـوـدـسـاخـتـنـ»

(۲) «ـحـماـقـةـ آـنـ اـسـتـ» نادرست است، «ـبـخـواـهـدـ» معادلی ندارد، «ـخـشـنـوـدـسـازـ» نادرست است. «ـغـايـةـ» خـبـرـ است، دـسـتـ نـيـاـفـتـنـيـ است (← دـسـتـ يـافـتـهـ نـمـيـ شـوـدـ)

(۳) «ـتـلاـشـ اـنـسـانـ» نادرست است، فعل بـاـيـدـ به صـورـتـ فـعـلـیـ تـرـجـمـهـ شـوـدـ.
ترجمه نمی‌شود.

۱۱۵ **بررسی سایر گزینه‌ها:**

(۱) «ـطـبـيعـيـ» معادلی ندارد و اضافی است، «ـتـصـدـيقـهـاـ صـعـبـ» باور کردن‌شان سخت است» نادرست ترجمه شده است.

(۲) «ـمـرـتـبـينـ فيـ كـلـ أـسـبـوـعـ» دـوـبـارـ درـ هـرـ هـفـتـهـ!

(۳) «ـظـاهـرـهـ پـدـيـدـهـ» نـهـ «ـظـاهـرـاـ»! / «ـتـحـيـزـ» مضارع است: شـغـفـتـزـدـهـ مـیـ سـازـدـ

۱۱۶ **۱** **«ـذـعـعـوـاـ رـهـاـ كـنـيدـ»** نادرست ترجمه شده است. / **ـالـخـلـافـ وـالـعـدـوـانـ** مفرد هستند: اختلاف و دشمنی!

۱۱۷ **بررسی سایر گزینه‌ها:**

(۱) «ـپـيـشـهـادـ كـرـدـ» ماضی ساده است اـمـاـ درـ اـيـنـ گـزـينـهـ بهـ صـورـتـ مـاضـیـ بـعيـدـ آـمـدـ است!، «ـنوـشـتـهـ شـوـدـ» مجـهـولـ است نـهـ مـعـلـومـ: يـكـتـبـ حدـيـثـ.

(۲) «ـكـانـ اـقـرـأـ: بـيـشـهـادـ ... بـوـدـ» معادل متن نـيـسـتـ!

(۳) «ـيـكـيـ اـزـ دـانـشـ آـمـوزـانـ =ـ إـحـدىـ الطـالـبـاتـ، أـحـدـ الطـلـابـ»، «ـنـوـشـتـهـ شـوـدـ» مجـهـولـ است نـهـ مـعـلـومـ، حدـيـثـ (← حدـيـثـ) نـاـئـبـ فـاعـلـ است.

۱۱۸ **۴** **ترجمة عبارت سؤال: «ـهـمـانـ خـداـونـدـ بـلـيـتـ نـادـانـ عـذـرـ نـمـيـ پـذـيرـدـ».**
مفهومش این است که هر کس نادان بماند، سرای نادانی‌اش را می‌بیند.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) بـيـانـ کـرـدـهـ بـهـ معـناـ وـ باـطـنـ بـيـرـدـاـزـ وـ ظـاهـرـ رـاـ تـرـكـ کـنـ.

(۲) تفاوت علم و جهل

(۳) به اهمیت راهی «ـراـهـنـمـاـ» در راه معرفت اشاره کـرـدـ.

(۴) کـسـیـ کـهـ عـلـمـ وـ عـقـلـ رـاـ پـیـشـهـ خـودـ قـرـارـ نـدـهـ، پـیـشـمـانـ مـیـ شـوـدـ.

۱۱۹ **۳** **گـزـيـنـهـ نـادـرـسـتـ رـاـ درـ اـعـرـابـ وـ تـحـلـيلـ صـرـفـيـ مشـخـصـ کـنـ (۱۲۱ - ۱۲۲):**

«ـرـانـ: زـيـنـتـ دـادـ» متـعـدـیـ وـ «ـالـسـمـاءـ» مـعـوـلـشـ است.

۱۲۰ **۲** **أـعـمـالـ مـفـرـدـ** ← **عـمـلـ: كـارـ**

۱۲۱ **۳** **يـ» اـسـمـ لـيـتـ«** است نـهـ مـفـعـولـ!

۱۰۷ **۳** **انـسـانـ عـلـاـوـهـرـ نـيـازـهـاـ مـادـيـ وـ دـنـيـويـ، نـيـازـهـاـ اـبـدـيـ وـ مـعـنـوـيـ**
نيـزـ دـارـدـ. فـرهـنـگـیـ کـهـ اـزـ مـعـنـوـیـتـ بـرـخـورـدـارـ بـاـشـدـ ← نـمـیـ تـوـانـدـ بـهـ نـيـازـهـاـ اـبـدـيـ وـ مـعـنـوـيـ پـاسـخـ دـهـدـ.

فرـهـنـگـیـ کـهـ دـيـگـرـ اـقـوـامـ، جـوـامـعـ وـ گـروـهـاـ رـاـ بـهـ ضـعـفـ وـ نـاتـوانـیـ مـیـ کـشـانـدـ.
فرـهـنـگـ سـلـطـهـ ياـ استـكـبـارـ استـ.

۱۰۸ **۱** **فـرهـنـگـهـاـ مـخـتـلـفـ مـانـنـدـ فـرهـنـگـ اـسـلامـ وـ مـسـيـحـيـتـ وـ ژـاـپـنـ وـ**
اـيـنـكاـهاـ گـسـتـرـةـ جـغـرافـيـاـيـيـ وـ تـداـومـ تـارـيـخـيـ مـتـفـاـوتـيـ دـارـندـ.

۱۰۹ **۳** **پـيـادـيـشـ عـرـفـانـهـاـ دـرـوـغـيـنـ** ← **پـاسـخـ گـوـبـيـ کـاذـبـ بـهـ**
نـيـازـهـاـ مـعـنـوـيـ اـنـسـانـ

۱۱۰ **علـتـ** ← **پـيـادـيـشـ تـفـاـوتـهـاـ** ← **مـحـافـظـتـ اـزـ صـلحـ جـهـانـيـ** درـ بـرابـرـ خـشـونـتـ وـ

جنـگـ وـ فـراهـمـ کـرـدـنـ انـگـيـزـهـ شـنـاخـتـ مـتـقـابـلـ جـوـامـعـ وـ فـرهـنـگـهاـ

پـيـامـدـ ← **فـرهـنـگـ سـرـمـاـيـهـدارـيـ (ـسـلـطـهـ)**

۱۱۱ **پـيـامـدـ** ← **عـقـاـيدـ وـ اـرـزـهـاـيـ جـامـعـهـ** مـطـابـقـ حـقـ وـ لـيـ هـنـجـارـهاـ وـ

نـمـادـهـاـيـ آـنـ موـافـقـ حـقـ نـيـسـتـ.

۱۱۲ **۲** **جامعـهـاـيـ کـهـ عـقـاـيدـ وـ اـرـزـهـاـيـ آـنـ حـقـ باـشـدـ، اـماـ هـنـجـارـهاـ وـ**
رفـتـارـهـاـيـ آـنـ موـافـقـ وـ هـمـسـوـ باـ حـقـ نـبـاشـدـ ← **مـديـنـهـ فـاسـقـهـ**

نمـونـهـ باـرـزـ تـأـكـيدـ هـمـزـمانـ بـرـ شـبـاهـتـهاـ وـ تـفـاـوتـهـاـيـ مـيـانـ اـنـسـانـهاـ وـ فـرهـنـگـهاـ

استـ ← **مـرـاسـمـ حـجـ** درـ طـالـعـبـيـنـ، خـصـوصـيـاتـ خـلـقـيـ وـ رـفـتـارـيـ اـفـرـادـ تـحـتـ تـأـيـيرـ مـوقـعـيـتـ اـجـرامـ

آـسـمـانـيـ وـ زـمـانـ تـولـدـ آـنـهاـ تـصـورـ مـيـ شـوـدـ ← **فـرهـنـگـ جـبـرـگـراـ** هـرـ کـسـ، فـردـيـ رـاـ بـيـ آـنـ کـهـ مـرـتـكـبـ قـتـلـ يـاـ فـسـادـ درـ زـمـينـ شـدـهـ باـشـدـ، بـكـشـدـ؛ جـنـانـ

استـ کـهـ گـوـيـ هـمـهـ اـنـسـانـهاـ رـاـ کـشـتـهـ وـ هـرـ کـسـ اـنـسـانـ رـاـ اـزـ مـرـگـ رـهـابـيـ بـخـشـدـ،

چـنـانـ استـ کـهـ گـوـيـ هـمـهـ مـرـدـ رـاـ زـنـهـ کـرـدـهـ استـ ← **فـرهـنـگـ مـطـلـوبـ جـهـانـيـ**

زبان عربی (اختصاصی)

مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا مفهوم با تعریب مشخص کـنـ (۱۱۸ - ۱۱۱):

۱۱۱ **۲** **ترجمـهـ کـلـمـاتـ مـهـمـ: الحـسـنـةـ: نـيـكـيـ / السـيـئـةـ: بـدـيـ / أـحـسـنـ: نـكـوتـ، بـهـترـ**

بررسـيـ سـايـرـ گـزـينـهـاـ:

(۱) نـيـكـيـ کـرـدـ (← نـيـكـيـ)، بـدـيـ کـرـدـ (← بـدـيـ)، «ـبـاـ هـمـ» اـضـافـيـ استـ، نـكـوـ (← نـكـوتـ)، «ـأـحـسـنـ» اـسـمـ تـفضـيلـ استـ.

(۲) حـسـنـاتـ (← نـيـكـيـ)، سـيـئـاتـ (← بـدـيـ)، «ـپـسـ» اـضـافـيـ استـ، «ـهـمـانـ» اـضـافـيـ استـ.

(۴) «ـبـاـ يـكـديـگـ» اـضـافـيـ استـ، «ـپـسـ» اـضـافـيـ استـ.

۱۱۲ **۲** **ترجمـهـ کـلـمـاتـ مـهـمـ: إـنـماـ: فـقـطـ، تـنـهاـ / الـبـصـيرـ: بـيـاناـ، شـخـصـ باـ**
بـصـيرـتـ / مـنـ: کـسـ اـسـتـ کـهـ / بـيـصـرـ: مـيـ بـيـنـ / الـعـالـمـ الـأـكـبـرـ الـذـيـ: دـنـيـاـيـ

بـزـرـگـ تـرـیـ رـاـ کـهـ / قـدـ اـنـطـوـيـ: بـهـ هـمـ پـيـچـيـدـهـ شـدـهـ استـ

بررسـيـ سـايـرـ گـزـينـهـاـ:

(۱) «ـإـنـماـ: فـقـطـ» درـستـ تـرـجـمـهـ نـشـدـهـ استـ، «ـبـتوـانـ» معـادـلـیـ نـدارـدـ.

(۳) «ـإـنـماـ» نـادـرـسـتـ تـرـجـمـهـ شـدـهـ استـ، «ـالـأـكـبـرـ» اـسـمـ تـفضـيلـ استـ: بـزـرـگـ تـرـ،

«ـأـنـطـوـيـ» تـرـجـمـهـ نـشـدـهـ استـ.

(۴) «ـمـنـ» تـرـجـمـهـ نـشـدـهـ استـ، «ـقـادـرـ اـسـتـ» معـادـلـیـ نـدارـدـ، «ـقـدـ اـنـطـوـيـ»: بـهـ هـمـ

پـيـچـيـدـهـ شـدـهـ استـ»

تـلـفـقـتـ

۱۳۲ **۳** انقلاب مشروطیت تأثیر عمیقی بر دگرگونی بینش مورخان ایرانی داشت و توجه آنان را به ابعاد گوناگون رویدادهای تاریخی و به ویژه نقش مردم جلب کرد.

۱۳۳ **۳** پیروزی‌های برق‌آسای نادر در جنگ‌های داخلی و خارجی زمینه نشستن او بر تخت شاهی را فراهم آورد. او نخست تهماسب دوم صفوی را به بهانه‌ی کفایتی از سلطنت خلع کرد. سبیس بزرگان کشور، علماء و سران ایل‌ها و طوایف را به شورای دشت معان فراخواند و شرایطی را برای پذیرفتن سلطنت مطرح کرد. از جمله:

۱- موروشی شدن سلطنت در خاندان او

۲- حمایت نکردن بزرگان و رؤسای طوایف از خاندان صفوی

۳- حل اختلافات مذهبی با دولت عثمانی

۱۳۴ برسی عبارت‌های نادرست:

د) در دوره زندیه، هیئت‌هایی از فرانسه و انگلستان برای گرفتن امتیاز و ایجاد مراکز تجاری به ایران آمدند، اما با کریم‌خان به توافق نرسیدند.

ه) کاخ خورشید توسط نادر افسار در منطقه کلات ساخته شد.

۱۳۵ **۲** اروپاییان با دخالت‌های خود در امور داخلی عثمانی، توانستند به تدریج بخش‌هایی از قلمرو این امپراتوری را تصاحب کنند اما با این وجود، رقابت بین دولت‌های اروپایی مانع شد که عثمانی به طور کامل تحت سلطه یکی از آنان در بیاید و تا پایان جنگ جهانی اول به حیات خود ادامه داد.

۱۳۶ **۴** پس از مرگ کرامول، مجلس و نظام سلطنت دوباره احیا شدند، اما پادشاه انگلستان، به مجلس توجهی نداشت. از این‌رو، بار دیگر با یکدیگر سیز کردند تا این که مجلس پیروز شد (۱۶۸۸). این اتفاق در تاریخ انگلستان به «انقلاب باشکوه» مشهور است.

۱۳۷ **۳** دولت آمریکا پس از استقلال این کشور با پیشوایی به سوی غرب و کشتار وسیع سرخ‌پوستان، سرزمین‌های وسیعی را تصاحب کرد. در جنوب هم، با اشغال سرزمین‌پنهانواری از مکزیک، بزرگ‌ترین ایالت‌های جنوبی و جنوب غربی را به ایالات خود افزود. این دولت همچنین با بهره‌گیری از نیروی کار بردگان آفریقایی اقتصاد خود را توسعه بخشید و در پایان سده ۱۹ م به پیشرفت‌های وسیع سیاسی، اقتصادی و صنعتی دست یافت.

۱۳۸ مشهورترین روش‌نگران فرانسه:

ولتر ← از اطاعت انسان از عقل مادی و مبارزه با خرافات سخن می‌گفت.

مونتسلکیو ← از تفکیک قوای سیاسی و حقوق بشر دفاع می‌کرد.

روسو ← بر اهمیت انتخابات تأکید می‌کرد و تشکیل حکومت را حاصل قراردادی اجتماعی می‌دانست.

۱۳۹ **۱** گسترش استعمار و غارت کشورهای آسیایی و آفریقایی از پیامدهای خارجی انقلاب صنعتی است.

۱۴۰ **۳** یکی از برنامه‌های پت برای قدرتمد شدن روسیه، گسترش سرزمین روسیه و دستیابی به دریاهای آزاد برای کسب منافع تجارتی و سیاسی بود. جانشینان او تلاش کردند به این برنامه عمل کنند و همین امر موجب جنگ‌های متعدد روسیه با ایران، عثمانی و برخی کشورهای اروپایی، از جمله فرانسه شد.

۱۴۱ **۳** انسان‌های نخستین، شیوه‌ای از زندگی را پدید آورده که بر دوره‌گردی، شکار جانوران و گردآوری دانه، میوه و ریشه‌گیاهان و درختان برای تأمین خوراک استوار بود.

■■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۱۳۰ - ۱۳۲):

۱ **۱۲۲** «مسابقه» صحیح است.

۱۲۳ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: قسمت، زنگ درسی: قسمتی از چیزی است و گاهی بر کلاس درسی اطلاق می‌شود. (✓)

(۲) ترجمه: (جایی) خالی شد: از افراد یا اشیا خالی شد. (✓)

(۳) ترجمه: قرآن، خواندن: اسم کتاب آسمانی در اسلام و در زبان به معنای «خواندن» است. (✓)

(۴) ترجمه: (شخصی) دید: دیگری را بینا گرداند. (✗)

۱۲۴ سوال از ما کوچک‌ترین عدد از اعداد عقود را می‌خواهد. اعداد عقود از ۲۰ تا ۹۰ (مضرب ۱۰) هستند. پس «عشره: ۵۰» از عقود نیست.

۱۲۵ ترجمه گزینه‌ها:

(۱) سی

(۲) شصت

(۳) بیست و یکی معدود داشته باشد، از جمله وقتی اعداد «یک» و «دو» اصلی معدود داشته باشدند.

قابل حذف‌اند.

عدد «واحد» در اینجا قابل حذف است.

۱۲۶ **۳** دو اشتباه در این عبارت است: اول؛ معدود اعداد ۱۱ به بعد باید مفرد باشد: تفااحاً دوم؛ اعداد یک و دو، با معدود در جنس برابرند. درست: اثنین، «تفاحاً» برای یک سبب کاربرد دارد.

۱۲۷ **۴** «تیترین» فعل مضارع از صیغه مفرد مؤنث مخاطب و از باب «افتلال» است و دو حرف را دارد، «أقِبُوا» فعل امر جمع مذکور مخاطب، از باب «إفعال» و لازم است و یک حرف را دارد و «تفَضَّلتُمْ» فعل ماضی جمع مذکور مخاطب از باب «تفعل» و لازم است و دو حرف را دارد.

۱۲۸ **۲** ترجمه عبارت سؤال: «من و هم‌کلاسی‌ام و پدرم و دو خواهرم به مشهد سفر کردیم. تعداد مسافران چندتاست؟!»

۱۲۹ ترجمه گزینه‌ها:

(۱) شش

(۲) پنج

(۳) چهار

۱۳۰ **۱** ابتدای جمله «آن: که» نمی‌آید (رد گرینه (۴))
بعد از «إن» شرطیه باید بلافصله فعل باید نه اسم: (رد گرینه (۳))
«آن» از لحاظ معنا برای جای خالی دوم مناسب نیست. (رد گرینه (۲))
ترجمه عبارت: بی‌شک دوستم داشن آموزی تنبل است، کاش او بیشتر تلاش کند.

۱۳۰ برسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «کل» مجرور به حرف جز است. ←

(۳) اسم «کان» منصوب است. ← إِرْضَاء

(۴) خبر «کان» منصوب است ← ملترین

۱۳۱ تاریخ

۱۳۱ **۲** محمد حسن خان اعتمادالسلطنه، از مورخان مشهور عصر قاجار، یکی از چهره‌های برجسته فرهنگی این دوره بود که به ریاست دارالترجمه همایونی برگزیده شد.
میرزا محمد جعفر خورموجی، نخستین کسی است که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است.

۱۵۴ اولین خلیفه مسلمانان، ابوبکر بن ای قحافه از مهاجرین بود که حدود دو سال خلافت کرد. او با گرداوری سپاهی، مرتدان، پیامبران دروغین و معترضان به خلافت را به شدت سروکوب کرد.

ابوبکر در اواخر خلافت خود، چندین سپاه را به سوی شام فرستاد.

۱۵۵ اسکندریه در شمال مصر، یکی از مراکز مهم نیروی دریایی امپراتوری روم بود که مسلمانان پس از فتح مصر بر آن تسلط یافتند.

فتحات مسلمانان در مصر، بیشتر نتیجه مقاومت نکردن مردم آن سرزمین در برابر سپاه بود. رفتار مساملت‌آمیز و مداراجویانه پیروان اسلام با مسیحیان به هنگام فتح شام و امید به آزادی مذهبی در زیر سایه حکومت مسلمانان، تأثیر بهسازی در متعدد نشدن مصیریان با رومیان داشت.

۱۵۶ مهم‌ترین عوامل پذیرش اسلام توسط مردم سرزمین‌های مختلف:

۱- جاذبه پیام جهانی اسلام که همه انسان‌ها را بدون توجه به رنگ پوست، زبان، فرهنگ و طبقه اجتماعی، مخاطب قرار داده و به آنان وعده می‌داد که با ایمان به اسلام و عمل به دستورات آن، به سعادت خواهند رسید.

۲- اسلام همه مردم را به عمل به شریعت سهل و ساده فرا می‌خواند.

۱۵۷ امویان در دوران خلافت ابوبکر و عمر در فتوحات مشارکت فعال داشتند؛ از جمله دو پسر ابوسفیان به نام‌های یزید و معاویه، فرمانده‌ی بخشی از سپاه اعراب مسلمان را در جریان فتح منطقه شام به عهده گرفتند و یکی پس از دیگری، از سوی عمر به حکومت این منطقه منصوب شدند.

۱۵۸ (الف) مهم‌ترین تحولی که با خلافت خاندان اموی در سیاست و حکومت اسلامی پدید آمد، فاصله گرفتن حکومت از اصول و ارزش‌های انسانی و اخلاقی و تبدیل خلافت دینی به سلطنت بود.

(ب) معاویه و برخی از طرفداران او، برای آن که مردم حکومت امویان را پذیرند و در برابر آن مقاومت نکنند، به ترویج تفکر جبرگرایی پرداختند.

(ج) عربگرایی امویان و تحکیر و تبعیض‌هایی که نسبت به مسلمانان غیرعرب، به خصوص ایرانیان روا می‌داشتند (قومیت‌گرایی)، زمینه‌گراییش آنان را به مخالفان خلافت بنی امية و به خصوص اهل بیت فراهم آورد.

۱۵۹ پس از مرگ هشام بن عبد‌الملک (۱۲۵) و تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی امية، فعالیت شبکه تبلیغاتی عباسیان به طرز چشمگیری افزایش یافت. دعوت عباسی به دنبال پیوستن ابو‌مسلم خراسانی به جنبش و استقرار او در خراسان، وارد مرحله سرنوشت‌سازی شد.

۱۶۰ برجسته‌ترین میراث اسلامی اندلس، در عرصه علم و اندیشه تجلی یافت.

جغرافیا

۱۶۱ بروزی عبارت‌های نادرست:

(الف) منظور از هسته اولیه پک سکونتگاه، مکانی است که مردم بر حسب نیاز، آن را برای زندگی انتخاب کرده و به اشغال درآورده‌اند و بعدها روستا یا شهر از آن محل گسترش یافته است.

(ج) منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و هم‌چنین جایگاه آن در سطح ناحیه است.

(د) هسته اولیه روستای هولوکو در مجارستان، قلعه‌ای است که در اواسط قرن ۱۳ میلادی پس از گسترش امپراتوری مغول و به منظور دفاع از حمله‌های احتمالی ساخته شد.

۱۴۲ در حدود ۲۴۰۰ ق.م قوم اکد به فرمانده‌ی سارگن بر سرناصر بین‌النهرین تسلط یافتند و امپراتوری بزرگی را تشکیل دادند. این امپراتوری، مردم و اقوامی را که دارای اندیشه، آداب و رسوم، صنعت و هنر گوناگونی بودند، یکپارچه و متحد کرد و موجب تبادل بیشتر فرهنگ و تمدن در بین‌النهرین شد. امپراتوری سارگن دو قرن دوام آورد.

۱۴۳ تمدن مصر بیش از هر چیز به خاطر بناهای باستانی مانند اهرام، معابد، کاخ‌ها و نیز آثار هنری به ویژه مجسمه‌ها شهرت دارد.

۱۴۴ مهم‌ترین اثر بر جا مانده درباره عقاید آراییان هند، سرودهایی در ستایش آفرینش و خدایان با عنوان «وداها» است.

۱۴۵ چه این \leftarrow یکسان کردن مقیاس وزن‌ها و عیار سکه‌ها - تکمیل دیوار چین هان \leftarrow گشاشیش جاده ابریشم - راهیابی آبین بودا به چین

۱۴۶ اساس تعالیم کنفوشیوس (فیلسوف چینی) این بود که مردم چطور باید رفتار کنند و حاکمان چگونه باید رفتار مناسب را در جامعه ترویج دهند.

۱۴۷ در حدود ۲۰۰۰ ق.م طایفه‌های بیانگرددی از دشتهای اروپای شرقی به شبه‌جزیره یونان آمدند. این طایفه‌ها به تدریج و احتمالاً تحت تأثیر تمدن مینوسی، شهرهایی را برپا کردند که مهم‌ترین آن‌ها میسن نام داشت. به همین دلیل اولین دوره تمدن یونان را عصر میسنی می‌گویند.

۱۴۸ یونان در عصر شکوفایی مردم‌سالاری در آن (۵۰۰ تا ۳۳۸ ق.م) شاهد دوران درخشانی از رشد فکری، فرهنگی، علمی، هنری و ادبی بود. یونانیان از دستاوردهای تمدن‌های مصر، ایران و بین‌النهرین بهره‌های فراوانی برداشتند.

۱۴۹ کارتازی‌ها بر بخش‌هایی از دریای مدیترانه و شمال آفریقا و مقدونیان بر مقدونیه و یونان حکومت می‌کردند. سرانجام، رومیان رقیان خود را شکست دادند و بر دریای مدیترانه و سرزمین‌های پیرامون آن مسلط شدند. در نتیجه این فتوحات، جمهوری رم تبدیل به قدرتی بزرگ در مدیترانه شد و به توسعه‌طلبی خود در اروپا، آفریقا و آسیا ادامه داد. آن‌ها پس از براندازی بقایای حکومت سلوکیان به سوی ایران پیشروی کردند اما اشکانیان مانع پیشروی بیشتر آنان شدند.

۱۵۰ به طور کلی فرهنگ روم از میراث یونانی در زمینه تعلیم و تربیت، دین، فلسفه و علوم و هنرها تأثیر فراوانی پذیرفت.

۱۵۱ بیش از نظر اقتصادی، شهر شروتمندی به شمار نمی‌رفت. اغلب مردم آن شهر به کشاورزی اشتغال داشتند و درآمد و رفاه اقتصادی بالایی نداشتند. هم‌چنین بیشین روابط تجاری و سیاسی گستردگی‌های با قبایل و ساکنان دیگر شهرها و مناطق عربستان و کشورهای همسایه نداشتند.

۱۵۲ پیامبر (ص) در نخستین ماه‌های پس از هجرت با هدف ایجاد هم‌دلی و وحدت دینی میان مسلمانان به آنان توصیه کرد بدoun در نظر گرفتن و استنگی‌های قبیله‌ای، با یکدیگر پیوند برادری برقرار کنند.

۱۵۳ قبل از فتح مکه: جنگ خندق - بیمان صلح حدیبیه - دعوت سران امپراتوری‌های بزرگ به اسلام توسط پیامبر (ص) - پذیرش اسلام توسط حاکمان محلی عمان، یمن، نجران و بحرین

بعد از فتح مکه: ورود هیئت‌های نمایندگی قبایل مختلف عرب به مدینه - اعلام مکه به عنوان حرم اسلامی - حادثه غدیر خم

۱۷۲ ۳ ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی و هم‌جنین در ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی واقع شده است. گستردگی کشور ما در این عرض‌ها به تنوع آب و هوا در آن منجر شده است. این تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات کشاورزی، محیط زیست و در نهایت پیشرفت کشور ما مؤثر است.

۱۷۳ ۳ منطقه خلیج فارس، ارزش فرهنگی و سیاسی دارد، زیرا خلیج فارس در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام قرار دارد.

۱۷۴ ۴ دریای خزر، بزرگ‌ترین پهنه‌ای محصور در خشکی به واسطه منابع نفت و گاز، تأثیر ۹۰ درصد از خاوبار جهان و دسترسی به بازار مصرف ۳۰۰ میلیون نفری کشورهای آسیای میانه از موقعیت نسبی بالایی برخوردار است.

۱۷۵ ۲ ایران با ۱۵ کشور مرز خشکی یا آبی دارد. ایران طولانی‌ترین مرز را با عراق و کوتاه‌ترین مرز را با ارمنستان دارد.

۱۷۶ ۴ در ایران، تعداد سکونتگاه‌های شهری و روستایی در مناطق پایکوهی بیشتر، و جمعیت در آن‌ها متراکم‌تر است.

۱۷۷ ۳ منطقه کوهستانی آذربایجان: دو رشته‌کوه ارسباران (قره‌داغ) در شمال و رشته‌کوه مرزی ایران و ترکیه، شمال و غرب این منطقه را دربر گرفته است. علاوه‌بر این کوهها، دو توده کوهستانی مهم دیگر، به نام‌های سهند و سبلان بر اثر فعالیت‌های آتش‌نشانی، در این منطقه وجود دارند.

۱۷۸ ۲ رودهای چالوس و هزار در منطقه کوهستانی البرز جریان دارند. مرکز جمعیتی بسیاری در امتداد کوهستان‌های البرز مستقر شده است و یکی از کانون‌های عمده فعالیت‌های اقتصادی کشور به شمار می‌رود.

۱۷۹ ۳ علت پیدایش دشت نهادن → انباست مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست

علت پیدایش ماهی دشت کمانشاه → انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها

۱۸۰ ۳ جلگه‌ها در کنار همه دریاها و دریاچه‌ها و رودهای پر آب کشور، دیده می‌شوند.

۱۸۱ ۴ عرض جغرافیایی، ارتفاع از سطح زمین، دوری و نزدیکی به اقیانوس‌ها و دریاها، عبور جریان‌های دریایی آب گرم و آب سرد و جهت و شبی ناهواری‌ها بر دمای یک مکان تأثیر می‌گذارند.

۱۸۲ ۴ هوای سردشده در نواحی فوقانی استوا به سمت عرض‌های بالاتر حرکت می‌کند و تحت تأثیر نیروی کوریولیس دچار انحراف می‌شود. در منطقه جنوب حاره، سرد و سنگین می‌شود و فرو می‌نشیند و مراکز پرفسار جنوب استوا را به وجود می‌آورد.

مراکز پرفسار: مولکول‌های هوا به هم نزدیک‌تر می‌شوند و تعدادشان در واحد حجم بیشتر می‌شود.

مراکز کم‌پرفسار: مولکول‌های هوا سریع‌تر حرکت می‌کنند و از هم فاصله می‌گیرند، در نتیجه از وزن و فشار هوا در واحد حجم کاسته می‌شود.

۱۸۳ ۲ جبهه‌ها مرز بین دو توده هوای مجاورند و آن‌ها را از هم جدا می‌کنند.

۱۸۴ ۳ (الف) اختلاف دمای زیاد ← آب و هوای خشک (B)
 (ب) کمبود بارش ← آب و هوای خشک (B) – آب و هوای بسیار سرد (قطبی) (E)
 (ج) بارش در تمام سال ← آب و هوای گرم و مطبوب (استوایی) (A)
 (د) جنگل‌های خزان‌دار ← آب و هوای معتدل (C)

۱۶۲ ۲ در زمینه بررسی حوزه نفوذ یک سکونتگاه به دو جنبه توجه می‌شود:
 ۱- آستانه جمعیتی نفوذ → حداقل جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارد.
 ۲- دامنه نفوذ → بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند.

۱۶۳ ۴ منظور از اصطلاح شهرشنی، افزایش نسبت جمعیت شهرهای یک کشور یا ناحیه به روستاهای آن است.

۱۶۴ ۲ یکی از مهم‌ترین پدیده‌های مربوط به تغییرات الگوی شهرشنی در جهان، افزایش شهرهای میلیونی است.

۱۶۵ ۱ مادرشهر (متروپل) بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهر یک ناحیه، استان یا یک کشور است. این شهر ممکن است پایتخت یا شهر اصلی یک ناحیه باشد که مرکز حکومتی، مذهبی، تجاری و ... است و از این جنبه‌ها بر سایر سکونتگاه‌ها برتری دارد.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(ج) معمولاً به مادرشهر، کلان شهر نیز گفته می‌شود.
 (د) در ایران به مادرشهرهایی که بیش از یک میلیون نفر جمعیت داشته باشند، کلان شهر گفته می‌شود.

۱۶۶ ۲ برخی از شهرهای بزرگی که بیش از ده میلیون نفر جمعیت دارند، به سبب نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند و به آن‌ها جهان‌شهر گفته می‌شود.

۱۶۷ ۴ در برخی از بخش‌های جهان، در نتیجه گسترش فوق العاده زیاد دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل و نقل، زنجیره‌ای از مادرشهرها یا کلان شهرها پدید آمده‌اند که به آن‌ها مگالاپلیس گفته می‌شود. در مگالاپلیس، حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر به حومه‌ها و شهرک‌های مادرشهر دیگر پیوند می‌خورد. برخی، مگالاپلیس را منطقه آبر شهری نامیده‌اند.

۱۶۸ ۳ در سده نوزدهم و نیمة اول قرن بیست در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای مهاجرت از روستاهای شهرها رخ داد. البته این مهاجرت تدریجی و طولانی مدت بود. در برخی از روستاهای شهرنشینان به سرمایه‌گذاری و خرید زمین‌های کشاورزی به منظور ایجاد کشت تجاری اقدام کردند و در نتیجه آن، روستان‌شنی کاهش یافت.

۱۶۹ ۲ شهرگرایی، روندی اقتصادی – اجتماعی است که طی آن شیوه‌های زندگی، رفتار و عملکردها، ارزش‌ها و مظاہر شهری در روستاهای بین روستان‌شنینان رواج می‌یابد.

۱۷۰ ۱ از سال ۱۳۳۵، روند شهرشنی سریع در ایران سرعت گرفت.
 مهم‌ترین علل شهرشنی سریع عبارت بودند از:
 ۱- از آن جا که بودجه کشور ما منکری به درآمد حاصل از فروش نفت است و این درآمد در دست دولت ذخیره می‌شود، دولت‌ها با استفاده از درآمد نفتی، بیشترین سرمایه‌گذاری‌ها، توسعه کارخانه‌ها و تجهیزات و زیرساخت‌ها را به شهرها اختصاص دادند.

۲- اصلاحات ارضی که در سال ۱۳۴۱ صورت گرفت، ناموفق بود و منجر به انهدام کشاورزی و مهاجرت روستاییان به شهرها شد.

۱۷۱ ۲ محل قرار گرفتن هر پدیده در سطح کره زمین، موقعیت جغرافیایی آن پدیده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «هستی» و «چیستی» دو جزء از یک موجود نیستند، بلکه دو مفهوم یا دو معنا و حیثیت مختلف از یک موجودند.
- (۳) در عالم خارج، دو چیز جداگانه به نام «هستی» و «چیستی» از یک موجود نداریم و این تفکیک، امری ذهنی است.
- (۴) تمایز دو مفهوم «چیستی» و «هستی» از یک شیء فقط در ذهن امکان پذیر است. در واقعیت و خارج، این تمایز امکان پذیر نیست.
- ۴ ۱۹۲** گزینه (۴) به مغایرت وجود و ماهیت اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱، ۲ و ۳) به فرض عینیت وجود و ماهیت و نتایج آن اشاره دارند. یعنی اگر فرض کنیم وجود و ماهیت عین یا جزء هم باشند، در این صورت، تصور هر ماهیتی برای اثبات وجود آن کافی خواهد بود (با تصور هر ماهیتی، وجود هم با آن همراه می‌شود) و اثبات وجود هیچ‌چیزی به دلیل نیاز نخواهد داشت. (تصور وجود از ماهیت هیچ‌گاه قابل انکاک و جدایی نیست) همچنین لازم می‌آید که همه ماهیات یکی باشند.

- ۴ ۱۹۳** در عبارت «انسان حیوان ناطق است»، «حیوان» و «ناطق» از اجزای تعریفی انسان هستند و چیستی او را تشکیل می‌دهند و بیان‌کننده ذات و حقیقت انسان می‌باشند؛ به همین جهت، این دو مفهوم از یکدیگر جدایی ناپذیرند و حمل آن‌ها بر انسان (موضوع قضیه)، به دلیل نیاز ندارد و امری ضروری است. اما سه گزینه باقی‌مانده بیانگر ویژگی‌های مفاهیم غیرذاتی است. مثلاً در عبارت «انسان موجود است» مفهوم «انسان» به عنوان یکی از چیستی‌ها با مفهوم وجود مغایر است و رابطه ذاتی میان آن‌ها برقرار نیست؛ یعنی سلب وجود از موضوعش (انسان) کاملاً امکان پذیر است و اگر بخواهیم «وجود» را بر «انسان» حمل کنیم، نیازمند دلیل هستیم. این دلیل یا از طریق حس و تجربه شناسایی می‌شود یا از طریق عقل محض.

- ۱ ۱۹۴** به علت توجه خاص این‌سینا، بحث مغایرت وجود و ماهیت، مقدمه طرح مباحث جدیدی در فلسفه اسلامی قرار گرفت و حتی پایه یکی از برهان‌های این‌سینا در اثبات وجود خدا به نام برهان «وجوب و امکان» است. یکی از فیلسوفان پزشگ اروپا به نام «توماس آکوئیناس» که با فلسفه این‌سینا آشنا بود، اصل مغایرت وجود و ماهیت را در اروپا گسترش داد و زمینه‌ساز گفت‌وگوهای فراوانی در آن جا شد. پس هم این‌سینا و هم توماس آکوئیناس، اصل مغایرت وجود و ماهیت را قبول دارند. در واقع توماس آکوئیناس همچون این‌سینا این نظر را پایه برهان‌های خود در خداشناسی قرار داد.

- ۳ ۱۹۵** محمول قضیه اول (شیهه کشیدن) به این دلیل که ذاتی موضوع خود (اسب) می‌باشد، برای آن موضوع «ضروری» و «واجب» است، اما محمول قضیه دوم (سفید بودن) برای موضوع خود (اسب) ضروری نیست و هم می‌تواند این محمول را بپذیرد و هم می‌تواند نپذیرد؛ یعنی برای موضوع خود حالت «امکان» را دارد. در قضیه سوم، برقراری ارتباط میان موضوع و محمول غیرممکن است؛ یعنی محال و ممتنع است که اسب، جسم نباشد. پس نسبت محمول با موضوع در هر سه رابطه، متفاوت است.

- ۲ ۱۹۶** حالت ممکن‌الوجود مانند ترازوی است که دو کفه آن در حالت تعادل قرار دارند و هیچ کفه‌ای بر دیگری ترجیحی ندارد. حال اگر ببینیم یکی از کفه‌ها به سمت پایین کشیده شده و بر دیگری فرونی بافته، می‌گوییم حتماً علتی (تامه) در کار بوده که یک کفه را پایین آورده است، زیرا علاقاً محال است که خود به خود، یک کفه بر کفه دیگر سنگینی کند و به سمت پایین حرکت نماید.

۲ ۱۸۵ بیان تکلماتکان در مرکز قاره آسیا و اطراف مدار 30° درجه شمالی قرار گرفته است. این بیان از جمله بیان‌های سرد کره زمین است که به علت دوری از منابع رطوبت پدیده آمده است.

۴ ۱۸۶ هوازدگی عبارت است از فرآیندی که طی آن سنگ‌ها خرد و متلاشی و تجزیه می‌شوند. فرسایش عبارت است از جدا شدن ذرات سنگ و خاک از بستر خود و جایه‌جایی آن‌ها توسط عوامل مختلف.

۲ ۱۸۷ غار علی‌صدر در همدان از مهم‌ترین غارهای آبی ایران است که بر اثر پیشرفت پدیده کارست تشکیل شده است.

کارست، پدیده خوردگی و انحلال سنگ‌های آهکی است که در جریان فرسایش انحلالی در کوهستان‌ها شکل می‌گیرد.

۳ ۱۸۸ بحث عبارت‌های نادرست:

(ج) بر اثر وزش باد و جابه‌جا شدن ماسه و شن پدید می‌آیند ← تلماسه

(د) تپه‌های ماسه‌ای هلالی‌شکل و منفردي هستند که دو زانه یا بازو در جهت

باد دارند ← برخان

۲ ۱۸۹ اشكال فرسایش در سواحل:

۱- فرسایش کاووشی (ناشی از حفر مواد): ستون‌های سنگی دریایی، غارها و طاق‌های دریابی

۲- فرسایش تراکمی (ناشی از رسوب‌گذاری مواد): آب‌سنگ‌ها و جزایر مرجانی، بالاتلاق‌ها و زبانه یا دماغه ماسه‌ای

۱ ۱۹۰ مراحل ترسیم نیم‌رخ توپوگرافی:

۱- خط A به صورت افقی و به صورتی که درست از وسط شکل رد شود، رسم می‌کنیم.

۲- خط B را نیز عمود بر خط A می‌کشم.

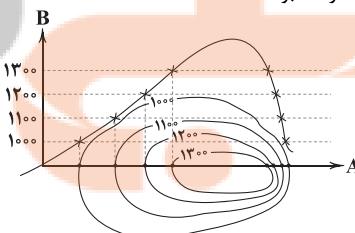
۳- روی خط B خط‌چین‌های افقی و موازی با خط A با فاصله بکسان و متناسب با اعداد روی شکل رسم می‌کنیم.

۴- نقاط اتصال شکل را با محور A مشخص می‌کنیم.

۵- نقطه مقابل نقاط مشخص شده روی محور A را روی خط‌چین‌های مربوطه تعیین می‌کنیم.

۶- نقاط روی خط‌چین‌ها را به هم وصل می‌کنیم.

نکته: اگر بیرونی‌ترین منحنی میزان، کوچک‌ترین عدد را داشت کوه‌مانند و اگر بزرگ‌ترین عدد را داشت، دره‌مانند خواهد بود.

فلسفه و منطق

۲ ۱۹۱ از نظر این‌سینا، وقتی می‌گوییم «هستی» و «چیستی» دو مفهوم از یک چیزند، به این معنا نیست که آن‌ها دو جزء از یک موجودند که با هم ترکیب یا جمع شده‌اند؛ آن‌گونه که اکسیژن و هیدروژن دو جزء تشکیل‌دهنده آب هستند. از نگاه علم شیمی، آب، ترکیبی از دو عنصر اکسیژن و هیدروژن است و این نکته را از طریق یک آزمایش ساده به دست می‌آوریم. اما از نگاه فلسفی، آب، موجودی واحد است که انسان، دو معنا و دو مفهوم مختلف چیستی (آب) و هستی (وجود داشتن آب) را از همین یک موجود به دست می‌آورد؛ یعنی در خارج، دو امر جداگانه به نام «آب» و «وجود» نداریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:
۲، ۳ و ۴ در این موارد مغالطة توسل به معنای ظاهری کلمات روی داده است. تعریف مغالطة توسل به معنای ظاهری کلمات: اگر دلالت مطابقی را به جای دلالت تضمینی و یا التزامی کلمات به کار ببریم، دچار مغالطة توسل به معنای ظاهری کلمات می‌شویم.

۲۰۶ این شخص، قیاس منطقی که از دو مقدمه و نتیجه تشکیل می‌شود و معتبر و یقینی است را با اصطلاح «قیاس» در ادبیات که به معنای تمثیل (تشییه) و مقایسه کردن است، اشتباه گرفته است؛ در نتیجه دچار مغالطة اشتراک لفظ شده است.

۲۰۷ گزینه (۲) دلالت مطابق است. البته اگر بخشی از قلیش آسیب‌دیده باشد، دلالت تضمین است. سایر گزینه‌ها دلالت التزامی هستند.

۲۰۸ نوع مغالطة عبارت «د» (مغالطة توسل به معنای ظاهری کلمات) درست ذکر شده است. عبارت «از دستت خیلی دلخور» دارای معنای التزامی است، اما عبارت «از کدوم دستم» به معنای مطابقی به کار رفته است.

بررسی سایر عبارت‌ها:
(الف) «شکوفه بوی خوبی می‌دهد» مغالطة توسل به معنای ظاهری کلمات است و دارای دو معنی است: معنای اصلی و مطابقی آن بوی خوش است و معنای التزامی آن دارای رفتار و گفتار نیک بودن است.

(ب) مغالطة اشتراک لفظ است، زیرا «پرستو» دارای دو معنی متفاوت مطابقی است: ۱- اسم شخص -۲ اسم پرنده
ج) مغالطة توسل به معنای ظاهری کلمات است: جمله «او نگاهش به من است» دارای دو معنی است: معنی اصلی (مطابقی)، آن، نگاه کردن است و معنی مجازی و التزامی آن، مورد توجه قرار گرفتن است.

۲۰۹ هر دو مورد دلالت التزامی است. منظور از سازمان سنجش، افراد و یا سخنگوی سازمان سنجش است و منظور از کشوار، افراد و خانواده‌های کنکوری است. در نتیجه هر دو مورد در معنای غیراصلی به کار رفته‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) به ترتیب دلالت التزامی، مطابقی و مطابقی است.

(۲) به ترتیب دلالت تضمینی، تضمینی (چون در بخشی از آبان و فروردین ماه ثبت نام صورت می‌گیرد و در بخشی از ماههای دی و تیر آزمون برگزار می‌شود) و مطابقی است، چون نتایج اولیه همه دانش‌آموزان اعلام خواهد شد.

(۳) به ترتیب دلالت تضمینی (چون در بخشی از شهریور ماه نتایج اعلام خواهد شد) و التزامی است، زیرا افرادی در دانشگاه‌ها ثبت نام را انجام می‌دهند.

۲۱۰ با گذاشتن کاما در دو جای مختلف، جمله دو معنا پیدا خواهد کرد: ۱- استاد، کریمی آمد. ۲- استاد کریمی، آمد. در نتیجه مغالطة شیوه نگارش کلمات دارد.

آرای رتبه اول است یا دیگری رتبه اول است؟ مرجع رتبه اول بودن مشخص نیست.

۲۱۱ بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه به دو بخش تقسیم می‌شود:
۱- هستی‌شناسی، که درباره قوانین و احکام کلی و عام حاکم بر هستی وجود بحث می‌کند. ۲- معرفت‌شناسی، که توانایی انسان در شناخت هستی را مورد مطالعه قرار می‌دهد. پس بخش اول هر چهار گزینه، بیانگر بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه است، اما شاخه‌های دانش فلسفه، آن دسته از دانش‌های فلسفی هستند که قوانین بنیادی وجودشناصی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌سازند و قوانین بنیادی آن محدوده از وجود را بیان می‌کنند. پس آن‌چه در فلسفه‌های مضاف پذیرفته شود، اساس و شالوده نظریات در علوم قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر، فلسفه‌های مضاف به بررسی بنیادی ترین و اساسی ترین مسائل سایر علوم می‌پردازد.

۱۹۷ در حال حاضر، همه اشیایی که موجودند «واجب الوجود» هستند، اما به واسطه علت‌هایشان، نه به واسطه خودشان. به عبارت دیگر: این‌ها «واجب الوجود بالغیر» هستند.

۱۹۸ مفاهیم کلی بر سه قسم مفاهیم ماهوی، فلسفی و منطقی هستند. پس قضیه «برخی مفاهیم کلی، منطقی نیستند» امکانی است. اما قضیه «ذوزنقه قائم‌زاویه خط تقارن دارد» امتناعی است، چون ذوزنقه قائم‌زاویه خط تقارن ندارد.

۱۹۹ برخی از موضوع‌ها با وجود، رابطه امتناعی دارند؛ یعنی این موضوع‌ها نمی‌توانند موجود باشند. پس اگر فرض کنیم رابطه وجود با ماهیات، امری امتناعی است، در این صورت؛ هیچ ماهیتی به وجود نخواهد آمد.

۲۰۰ این سخن که در حال حاضر، همه اشیایی که موجودند «واجب الوجود» هستند، اما به واسطه علت‌هایشان، نه به واسطه خودشان؛ یعنی این‌ها «واجب الوجود بالغیر» هستند، بیانگر این مطلب است که همه ماهیاتی که موجودند، در عین این‌که ممکن‌الوجود بالذات‌اند، واجب‌الوجود بالغیر نیز هستند. به عبارت دیگر هر ممکن‌الوجود بالذات در حال وجود، واجب‌الوجود بالغیر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) ممکن‌الوجود بالذات با واجب‌الوجود بالغیر منافات ندارد، زیرا ذات ممکن‌الوجود به گونه‌ای نیست که حتی باشد یا حتی نباشد، بلکه با بودن «علت»، وجود برای ممکن‌الوجود، ضروری و واجب می‌شود.

(۲) ممکن‌الوجود بالذات با واجب‌الوجود بالغیر قابل جمع است؛ زیرا ممکن است ماهیتی که موصوف به صفت امکان ذاتی است، موصوف به وجود بالغیر نیز گردد. یعنی موجودی که با وجود رابطه امکانی دارد، همین رابطه امکانی به ذات و ماهیت آن اجازه می‌دهد که اگر علت وجود آن فراهم شود، آن نیز موجود شود و در خارج تحقق یابد.

(۳) ممکن‌الوجود بالذات در مقابل واجب‌الوجود بالذات است.

۲۰۱ چهار بخش داشتن به لفظ (کلمه) آذریجان نسبت داده شده و مربوط به زبان است و «جزئی» از مفهوم ذهنی «کل» سلب شده و پژمرده بودن به «گل» در خارج نسبت داده شده است.

۲۰۲ مغالطة «اشتراک لفظ» در جایی روی می‌دهد که «کلمات مشترک لفظی» داشته باشیم. «کلمات مشترک لفظی» کلماتی هستند که لفظ مشترک دارند، ولی در معنا (مدلول) متفاوت هستند.

۲۰۳ منظور از دلالت در مبحث الفاظ، آن است که ذهن انسان با شنیدن یک لفظ به معنای آن منتقل می‌شود.

۲۰۴ **بررسی سایر گزینه‌ها:**
(۱) علم منطق، وابسته به زبانی خاص نیست و لذا در بحث الفاظ، وارد قواعد صرفی و نحوی نمی‌شود.

(۲) در منطق به بررسی اصول کلی ای می‌پردازیم که اطلاع از آن‌ها در حیطه زبان (الفاظ)، به ما در جهت جلوگیری از خطای اندیشه باری می‌رسانند.

(۳) انتقال افکار با استفاده از الفاظ است.

۲۰۵ «نرسیده» دارای دو معنی متفاوت است:
۱- هنوز کمال و نارس است.
۲- هنوز به محل مورد نظر نرسیده است.

روان‌شناسی

- ۲۲۱** مصاحبه برخلاف گفتگوی معمولی، هدفمند و سازمان یافته است.
آزمون‌ها ارزی برای کمی کردن و بیزگی‌های روان‌شناختی است.
در مشاهده، اطلاعات باید به شکل دقیق ثبت شود و تا جای ممکن، از تعصب و پیش‌داوری به دور بود.
- ۲۲۲** روان‌شناسی رشد، شاخه‌ای از روان‌شناسی است که تلاش می‌کند تغییراتی را که در طول زندگی از زمان تشکیل نطفه تا زمان مرگ در آدمی رخ می‌دهد، مطالعه کند.
- ۲۲۳** هر سه گزینه (۱)، (۳) و (۴) به بی‌تأثیر بودن تربیت به دلیل ذات و سرشت بد اشاره دارد، اما در گزینه (۲) اشاره شده که روباه از تقویت (اثر محیطی) شیردل می‌شود؛ پیش با تربیت (اثر محیطی) پیل تن می‌شود، پس تربیت در آن‌ها اثر داشته است.
نکته: هر چند در گزینه (۱) مصرع اول به اثر تربیت بر خاک و زنده شدن آن توسط نسیم اشاره دارد، اما در مصرع دوم این اثر بر سنگ که ذات سختی دارد، رد می‌شود و اشاره به این دارد که تربیت یعنی محیط و عوامل محیطی بر همه تأثیرگذار نیست.
- ۲۲۴** مهرداد و مهراد هر دو پسر هستند، پس هم جنس هستند؛ می‌توانند همسان یا ناهمسان باشند و می‌توانند از یک تخمک باشند یا دو تخمکی باشند. هم‌چنین می‌توانند از ویزگی‌های وراثتی یکسان برخوردار باشند یا نباشند.
- ۲۲۵** برای حرف زدن، خواندن و فعالیت‌هایی مانند این، یک آمادگی خاص نهفته لازم است.
به رفتارهای وابسته به آمادگی زیستی، رسش یا پختگی می‌گویند. شناسایی و پیش‌بینی تغییرات در طول زندگی، فراخنای زندگی نام دارد.
- ۲۲۶** ۱ حل معادله ریاضی ← حل مسائل ← شناختی
ابزار تنفس ← ابراز احساسات ← هیجانی
افزایش وزن ← رشد جسمانی
رعایت حقوق همسایگان ← رشد اخلاقی
بررسی سایر گزینه‌ها:
۲) هیجانی - شناختی - جسمانی - اجتماعی
۳) شناختی - هیجانی - اجتماعی - جسمانی
۴) اخلاقی - شناختی - هیجانی - جسمانی
- ۲۲۷** ۴ ۴۰ تا ۶۵ سالگی ← میانسالی یا بزرگسالی دوم
۷ تا ۱۲ سالگی ← کودکی دوم
۲۰ تا ۴۰ سالگی ← جوانی (بزرگسالی اول)
- ۲۲۸** ۲ باید او را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد ← هفت سال سوم
باید در تأثیب او کوشید ← هفت سال دوم
باید با رفتار خوب و گفتار پسندیده او را پرورش دارد ← هفت سال اول
- ۲۲۹** ۴ رنگ چشم، صفتی ارثی است که وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در آن دارد. اجتماعی بودن و خوش‌مشیری صفتی اکتسابی است و محیط زندگی و یادگیری در آن دخالت دارد.
- ۲۳۰** ۳ آزمون‌ها در دفعات متعدد اجرا، باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند.

۲۱۲ ۱ این سخن که «درگ واقعیت‌های هستی امکان‌پذیر است» به عنوان یک اصل اساسی در معرفت‌شناسی محسوب می‌شود. سایر گزینه‌ها مربوط به فلسفه‌های مضاد یعنی به ترتیب فلسفه‌ای اخلاق، فلسفه سیاست و فلسفه علم هستند.

۲۱۳ ۱ شاخه‌های فلسفه را «فلسفه‌های مضاد» می‌نامند.

۲۱۴ ۲ اگر کسی در وجودشناسی پذیرفته باشد که «وجود بر دو قسم مادی و مجرد از ماده است» چنین کسی در انسان‌شناسی فلسفی خود می‌تواند بگوید که «وجود» نیز دارای دو بعد مادی و مجرد است. حال، کسانی که معتقد باشند انسان دارای این دو بعد است، در علومی همانند اخلاق و روان‌شناسی به ویزگی‌های بعد مجرد او هم می‌پردازند.

۲۱۵ ۴ با تأمل فیلسوفانه در حوزه‌هایی مانند اخلاق، دین، تاریخ و طبیعت، شاخه‌هایی از فلسفه مانند فلسفه اخلاق، فلسفه دین، فلسفه تاریخ و فلسفه طبیعت شکل می‌گیرد. امروزه دامنه این فلسفه‌ها بسیار توسعه یافته و ناظر به بسیاری از پدیده‌ها یا رشتهداری علمی، شاخه‌هایی از فلسفه شکل گرفته‌اند، مانند فلسفه فرهنگ، فلسفه تکنولوژی و فلسفه حقوق. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) امروزه دامنه فلسفه‌های مضاد بسیار توسعه یافته و ناظر به بسیاری از پدیده‌ها یا رشتهداری علمی، شاخه‌هایی از فلسفه شکل گرفته‌اند، مانند فلسفه فرهنگ، فلسفه تکنولوژی و فلسفه حقوق. بنابراین فلسفه‌های مضاد در گذشته به این شکل وجود نداشت تا بگوییم در گذشته، همه فلسفه‌های مضاد تابع گرفته‌اند، مانند فلسفه فرهنگ، فلسفه تکنولوژی و فلسفه حقوق.

(۲) فلسفه‌های مضاد، مبانی هر علمی را بررسی می‌کنند و نه فقط مبانی برخی از علوم را.

(۳) فلسفه‌های مضاد ناظر به بسیاری از پدیده‌ها یا رشتهداری علمی از جمله فلسفه اخلاق، فلسفه دین، فلسفه تاریخ و فلسفه حقوق نیز هست.

۲۱۶ ۳ گروهی از فیلسوفان معتقدند که افراد یک جامعه نقش و هویت مستقلی ندارند و افکار و اندیشه‌ها و تصمیم‌گیری‌های آنان تابع شرایط اجتماعی آنان است.

۲۱۷ ۲ فلسفه علوم اجتماعی، یکی از شاخه‌های مهم فلسفه است. یکی از مسائل مورد توجه در این شاخه از فلسفه، این است که آیا جامعه اصالت و اهمیت دارد یا فرد؟

۲۱۸ ۳ آنان که به اصالت فرد اعتقاد دارند، در سیاست معتقدند به «لیبرالیسم» هستند که تأمین‌کننده آزادی‌های فردی است.

۲۱۹ ۴ دیدگاه سومی وجود دارد که معتقد است هم افراد اصالت دارند و هم جامعه. اینان معتقدند که گرچه افراد تحت تأثیر عوامل اجتماعی قرار می‌گیرند، اما هیچ‌گاه قدرت اختیار و تصمیم‌گیری خود را از دست نمی‌دهند و توانانی تأثیرگذاری بر جامعه و حتی تغییر جامعه را دارند. هم‌چنین معتقدند که جامعه صرفاً جمع افراد نیست، بلکه با گرد هم افراد و زندگی طولانی آنان با یکدیگر، یک روح جمعی در جامعه شکل می‌گیرد که می‌تواند بر افراد جامعه تأثیر بگذارد و آن‌ها را تابعی از ویزگی‌ها و ساختار جامعه قرار دهد. این دیدگاه فلسفی فائق به اصالت فرد و جامعه، تؤمن است.

۲۲۰ ۲ در فلسفه علوم اجتماعی علاوه بر دو دیدگاه معتقد است هم افراد فرد و اصالت جامعه، دیدگاه سومی نیز وجود دارد که معتقد است هم اصالت دارند و هم جامعه.

نلاشی درس پر معرفت پیش

- دانلود گام به گام تمام دروس
- دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه
- دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی
- دانلود نمونه سوالات امتحانی
- مشاوره کنکور
- فیلم های انگیزشی